Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, [БУРЯ]АДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной ... гарана | № 190 (17313) | 1986 оной августын 17, воскресени | Сэн 3 мүн.

Нютагаа бусаба

Суданай Республикын Премьер-Министр С. Аль-Махди Ташкент ошохоёо августын 13-да Москвahaa мордобо. Совет правительствын уряалаар албанай хэрэгээр тэрэ манай орондо ерээд байнхай.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. И. Рыжков, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо Н. В. Талызин болон бусад тусхай тушаалтад аэродром дээрэ тэрэниие үдэшэбэ.

• • •

Энэ үдэр Ташкентдэ Узбегэй ССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ хөөрэлдөөн боложо, айлшамнай республикын экономико ба соёлые саашадань хүгжөөлгын түсэбүүдтэй танилсаhан байгаа.

Ташкентдэ жүндэтэ айлшан Танигдаагүй солдадай хүүр дээрэ венок табяа, городой үзэсхэлэн hайхан газарнуудтай танилсаа.

Энэл үдэртөө Суданай правительствын толгойлогшо Самарканд ошожо хараhан байна.

Суданай Республикын Премьер-Министр С. Аль-Махди августын 15-да Советскэ Союзhаа мордобо.

(ТАСС).

КПСС-эй ЦК-гай ПОЛИТБЮРОДО

...хизаараар ябажа ...нь нүхэр М. С. ...дэсэлые КПСС- ...олитбюро ээл- ...дээрээ зүбшэн ...дүнгүүдые гүй- ...д, энэ ябалгын ...ан Алас-Дурна ...мическа болон ...гжэлтын томо ...нуудай, Азида ...далайн оршом- ...айбан, аюулгүй ...жуулхэ талаар ...эй найруулhан ...араа бодолой ...е Политбюро ...эндэ байхадаа ...гай Генеральна ...эhэн үгэ, ажал- ...жа хөөрэлдэhэ- ...ческэ шуха- ...нартай, партиин ...ын шиидхэбэри- ...эр совет обще- ...абайдалые шэ- ...аха, ажалшадай ...ниитын эдэбхи ...дань бэхижүүл- ...сэ болоно. Шэ- ...алгын асуудал- ...лаа заахашье ...олохогүй, үндэ- ...уушарhан зүйл- ...ушаан, урагшаа ...дабшаха, оро- ...но-экономическа ...радхалгын ашаа ...ниитэ ажалша- ...эдэбхи үүсхэл ...гээр хэрэглэхэ ...заагдаба. ...мотор Алас-Дур- ...ническа районой ...хүсэнүүдые ...хүгжөөхэ ...зорой гүрэнэй ...охёон хараалха ...Политбюро тоо- ...социальна асуу-

далнуудые шиидхэлгэдэ, гэр байрануудые түргэнөөр барилгые хангалгада, хүн зониие хангалга hайжаруулгада, hургуулида ороодүй хүүгэдэй эмхи зургаануудые, hургуулинуудые, элүүрые хамгаалгын объектнүүдые олошоруулгада, соёл, спорт, аяншалга хүгжөөхын тула бааза байгуулгада, мүн тэрэшэлэн нютаг дээрээ хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгые бүхы хэмжээгээр хүгжөөжэ, хүн зониие эдеэ хоолой зүйлнүүдээр бүри hайнаар хангалгада тон шухала анхарал хандуулагдаха ёhотой. Үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хүгжөөлгын эршые хурдадхаха, үйлэдбэриин ашаг үрэ бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлхэ, байгуулагдаhан үйлэдбэриин хүсэнүүдые хэрэглэлгые үндэhөөрнь hайжаруулха гээд программа зохёоходоо хараада абаха. Заагдаhан хэмжээнүүдэй бэелүүлэгдэбэл, энэ хизаарай айхабтар ехэ арга боломжонуудые ниитэ гүрэнэй аша туhада бүри аша үрэтэйгээр хэрэглэхэ, тэрэнэй баялигуудые совет арадай аша туhада хэрэглэхэ, эндэ ажаhуудаг хүнүүдэй хэрэглэмжэнүүдые hайнаар ба гүйсэдөөр хангаха арга олгохо байна.

Амгалан тайбан, аюулгүй байдал хангаха, Ази түбидэхи социалис оронуудтай, Индитэй харилсаа холбоогоо гүнзэгырүүлхэ, Афганистандахи байдал гуримшуулха, Азиин-Номгон далайн оршомдохи гүрэнүүдтэй али алинда ашатай туhатай харилсаануудые хүгжөөхэ талаар Владивостогто найруулагдаhан үүсхэлнүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ алхамуудта Политбюрогой заседани дээрэ онсо анхарал хандуулагдаба.

Хойто болон Сибириин гол мүрэнүүдэй уhые ороной урда районуудта дамжуулан урадхуулгатай холбоотой проектнэ болон бусад хүдэлмэри бэелүүлхэ асуудалнуудые хаража үзөөд, тус асуудалай экологическа болон экономическа талануудые бүри гүнзэгыгөөр шэнжэлхэ шухала гэжэ Политбюро тоолоод, заагдаhан хүдэлмэри болюулбал таарамжатай гэжэ шиидхэбэ. Үргэн олониитэ энэниие хүсэнэ. Нэн түрүүн бии байгаа уhанай нөөсэнүүдые бүри гамтайгаар, аша үрэтэйгөөр хэрэглэлгэдэ, хүдөө ажахын үйлэдбэриие эршэдхэлгын бүхы эрхэ нүхэсэлнүүдые комплексноор хэрэглэлгэдэ гол анхаралаа хандуулха, материальна нөөсэ баялигуудаа гулидхан элсүүлхэ гээд тус асуудалаар КПСС-эй ЦК-гай болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй баталан абаhан тогтоол дотор хараалагдана.

Ороной барилгын комплексые болон барилгадахи ажахы эрхилэлгын онол аргануудые хүтэлбэрилэн эрхилэлгые саашадань нарижуулан hайжаруулха асуудалнуудаар КПСС-эй ЦК-гай болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол баталагдан абтаба. Инвестиционно хэрэгые үндэhөөрнь hайжаруулха, капитальна барилга бэхижүүлхэ ба хүгжөөхэ талаар шэглүүлэгдэhэн хэдэ хэдэн ехэ хэмжээнүүд бэелүүлэгдэхээр хараалагдаа. Барилгын талаар СССР-эй Гүрэнэй комитет СССР-эй союзно-республиканска барилгын комитет болгогдон хубилгагдаба. Барилгын комплексые хүтэлбэрилхэ талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй энэ саг үргэлжын зургаанай үүргэ болон уялганууд тодорхойлогдобо. Түбэй газарhаа хүтэлбэрилгэ шангадхагдаха, мүн энэ талаар союзна республиканууд Министрнүүдэй Соведүүдэй эрхэнүүд горитойгоор үргэдхэгдэхэ. Республиканска барилгын министерствэнүүд тэдэнэрэй мэдэлдэ дамжуулагдан, түсэбүүдые дүүргэhэнэй түлөө, республиканудай, хизаарнууд болон областьнуудай социально-экономическа комплексно хүгжэлтын түлөө нютагай зургаануудай харюусалгань дээшэлнэ. Барилгада түсэблэлгые болон мүнгэ hомололгые үндэhөөрнь hайжаруулха, ажахын тоосоо бэхижүүлхэ, мүн тэрэшэлэн захиргаанай аппарадые горитойгоор хороохо талаар хэмжээнүүд хараалагдаба. Подрядай хэлсээнүүдэй үүргэ, хүдэлмэриин эсэсэй дүнгүүдые түйлаха талаар барилгын бүхы хэбэадагшадай экономическа харюусалга ба hонирхол дээшэлнэ. Түсэбүүдые бэелүүлхэ, барилгын үйлэдбэриин техническэ болон шанарай хэмжээ саашадань дээшэлүүлхэ талаар ажал ябуулгадань барилга-хабсаралгын эмхи зургаануудай эрхэнүүд үргэдхэгдэбэ.

КПСС-эй XXVII съездын заабаринуудай ёhoop ороной социально-экономическа хүгжэлтын мүнөөнэй шатада үйлэдбэриин кооперативна түхэл маягуудые хүгжөөхэ гол ёhонуудые Политбюро хаража үзөөд hайшааба. hайн дурангай үндэhэ hуури дээрэ, министерствэнүүд болон албан зургаануудай, арадай депутатнуудай нютагай Соведүүдэй хабаадалгатайгаар кооперативууд байгуулагдажа, хүгжөөгдэхэ ёhотой. Нэн түрүүн сооллой-ажаhуудалай хэрэглэмжын эд бараагаар, гэр сооxи хэрэгсэл зүйлнүүдээр хүн зоной эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые бүри дүүрэнээр хангалгада, мүн тэрэшэлэн нютагай нөөсэ баялигуудые, хоёрдохёо хэрэглэгдэхэ түүхэй эд болон үлөөдэhэ хэрэглэжэ, элдэб янзын хангамжа үзүүлэлгэдэ тэрэ шэглүүлэгдэхэ ёhотой. Уставтай зохилдуулагдан, ажахын тоосооной, оhэдынгоо мүнгөөр хангалгын гол ёhонууд дээрэ кооперативуудай ажал ябуулга эмхидхэгдэхэ ёhотой. Хоёрдохёо хэрэглэгдэхэ түүхэй эд бэлдэхэ ба болбосоруулха талаар кооперативуудые зарим союзна республикануудта эмхидхэхэ хэмжээнүүд тухай правительствын дурадхал түрүүшын алхам болгогдон hайшаагдаба.

Гадаадын экономическа ажал ябуулгые үндэhөөрнь hайжаруулха хэмжээнүүдые Политбюро hайшааба. Гадаадын экономическа холбоо барисаае хүтэлбэрилэн эмхидхэлгые, тэдэниие түсэблэлгые, ажахын тоосоо hайжаруулгада шэглүүлэгдэhэн бүлэг хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэхээр хараалагдаба. Гадаадын экономическа ажал ябуулга бэелүүлхэ талаар министерствэнүүдэй, үйлэдбэриин нэгэдэлнүүдэй, предприятинууд болон эмхи зургаануудай эрхэнүүдые горитойгоор үргэдхэбэл, зүйтэй гэжэ тоологдобо. Социалис оронуудтай бүри үргэн харилсаа холбоо хангалгада, СЭВ-эй хэмжээгээр нэгэдэлнүүд болон предприятинуудай үйлэдбэриин харилсаа холбоое бүхы хэмжээгээр үргэдхэхын тула экономическа ба эмхидхэлэй эрхэ нүхэсэлнүүдые байгуулалгада, хамтын предприяти болон үйлэдбэри эмхидхэлгэдэ гол шухала удха шанар олгогдоно.

СССР-эй Прибор бүтээлгын, автоматизациин хэрэгсэлнүүдэй болон залан хүтэлбэрилгын системэнүүдэй министерствын, Химическэ промышленностиин министерствын нэгэдэлнүүд болон предприятинуудые 1987 онhoo ажахын тоосоондо оруулха тухай правительствын дурадхалнууд hайшаагдаба.

1941—1945 онуудай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай түйлаhан Илалтын хүшөө бодхоохо хүдэлмэриин ябаса тухай асуудал хаража үзэгдэбэ. Тэрэнэй проектые үргэнөөр зүбшэн хэлсэлгын дүнгүүдые, мүн олониитын зүгhөө хэлэгдэhэн ажаглалтанууд болон дурадхалнуудые хараада абажа, Москва хотодохи Илалтын хүшөөгэй гол монументые бариха нэмэл конкурс үнгэргэбэл, зүйтэй гэжэ Политбюро тоолобо. Тиихэдээ Поклонно хада дээрэ хэгдэhэн бэлэдхэлэй хүдэлмэри хараада абтаха зэргэтэй.

КПВ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, СРВ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Чыонг Тиньтэй М. С. Горбачевой уулзалгын дүнгүүд hайшаагдаба. Советскэ Союзай болон Вьетнамай хоорондо аха дүү ёhоной хани барисаанай болон үрэ түгэс харилсаа холбооной улам хүгжэжэ, совет-вьетнам харилсаае саашадань гүнзэгырүүлхэ, Азиин-Номгон далайн оршомдохи байдалые hайжаруулха асуудалнуудаар манай партинууд болон гүрэнүүдэй нэгэн адли хараа бодолтой байhанаарнь сэдьхэлээ ханажа байhанаа Политбюро элирхэйлбэ.

МНРП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ Ж. Батмүнхтэй М. С. Горбачевой хэhэн хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүдые Политбюро hайшааба. СССР-эй болон Монголой хоорондохи бүхы талын харилсаа холбоондо үндэр сэгнэлтэ үгтэhэн, хоёр талын экономическа харилсаа холбооной ашаг үрэ хэлбэришэгүйгөөр дээшэлүүлхэ, Азида бата эб найрамдал, хүршэ ёhоной hайн харилсаа бэхижүүлхын тулада бүри эдэбхитэйгээр харилсаха шухала гээд онсолон тэмдэглэгдэбэ.

КПЯ-гай ЦК-гай Президиумэй Түрүүлэгшэ Т. Фува түрүүтэй Японой Компартиин делегацитай КПСС-эй делегациин хэhэн хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүд hайшаагдаба. Тэдэнь болбол 1984 оной декабрьда баталагдан абтаhан КПСС-эй болон КПЯ-гай хамтын мэдүүлгые бэелүүлхэ замаар шэнэ шухала алхам болоо. Нэн түрүүн ядерна дайнда эсэргүүгэээр, ядерна буу зэбсэгүүдые гүйсэд хорижо усадхахын түлөө тэмсэлдэ хоёр партиин хоорондохи харилсаа холбооной саашадаа хүгжэжэ байhан тухай тэдэ гэршэлнэ.

Турциин Республикын Премьер-Министр Т. Озалтай Москвада болоhон хөөрэлдөөнүүд тухай нүхэр Н. И. Рыжковой мэдээсэлые шагнаад, худалдаа наймаанай-экономическа, соёлой болон бусад hалбаринуудаар СССР-эй болон Турциин хоорондо али алиндань ашатай туhатай харилсаа холбоое хүгжөөхэ, Европодохи, бүхы дэлхэй дээрэхи амгалан тайбан байдалай аша туhада манай оронуудай хоорондо эбтэй хүршэнэрэй харилсаа бэхижүүлхэ, үгээ ойлголсохо зорилгоор хөөрэлдөөе үргэлжэлүүлхэ талаар хараа замуудые эдэ уулзалганууд үргэдхөө гээд Политбюро тэмдэглэбэ.

Йеменэй Арадай-Демократическа Республикада, Социалис Эфиопидо болон Йеменэй Араб Республикада КПСС-эй делегациин ошожо ерэhэн тухай нүхэр И. В. Капитоновой мэдээсэлые Политбюро хаража үзэбэ. Эдэ оронуудтай Советскэ Союзай бэелүүлдэг хани ёhоной заншалта харилсаа холбооной хүгжэжэ, Йеменэй Социалис партитай болон Эфиопиин Хүдэлмэришэнэй партитай КПСС-эй улам нягта барисаатай боложо байhаниинь hайшаалтай гээд элирхэйлэгдэбэ. Аравиин хахад аралай болон Африкын зүүн хойто зүгтэхи гүрэнүүдэй дулдыданги бэшэ, бэеэ даанхай байдалые бэхижүүлхын түлөө, тэдэнэрэй хоорондо эбтэй хүршэнэрэй харилсаа тогтоохын түлөө тэдэнэрэй дотоодын хэрэгүүдтэ газаа тээhээ хамаагүй ралгые буруушаан, Советскэ Союз хододоо тэмсэдэг, байгаа, тэмсэнэ гээд тэмдэглэгдээ.

Социально - экономическа байгуулалтын, мүн гадаадын оронуудтай холбоо барисаа хүгжөөлгын бусад зарим асуудалнуудые КПСС-эй ЦК-гай Политбюро баhал зүбшэн хэлсэбэ.

КПСС-эй БУРЯАДАЙ ОБКОМДО

...гропромышленна ком... ...ы эрхилэлгын эконо... ...муудые саашадань на... ...жаруулха тухай» КПСС- ...болон СССР-эй Мини... ...едэй тогтоолhoo улам- ...ойнгоо колхоз, совхо- ...номическа хүдэлмэри ...талаар КПСС-эй Хяаг- ...ой ябуулдаг хүдэлмэри ...партиин областной ...элжээтэ бюрогой засе- ...үбшэн хэлсэгдэбэ. Пар- ...рганизацинуудай, РАПО- ...рилэгшэдэй болон мэр- ...олхоз, совхозуудта эко- ...үдэлмэри болон hурал- ...ха талаар үүргыень ...э нүлөөлhэн хүдэлмэ- ...райком ябуулдаг бай- ...эмдэглэгдэбэ. Ажахын ...ниитэ үдэрнүүд район ...дэнэ, олонхи ажалша ...ажахын тоосооной ...байна. Ажахын тоосоо- ...дг 512 организациин ...амтын подрядай гури-

маар ажаллана, хахалагдаhан газарай 90 процентыень хамтын подрядай гуримаар худэлдэг тракторна бригаданууд элдүүрилнэ. Эдэнэртэй хэлсээнүүд баталагдаа, бригаданудай соведүүд эмхидхэгдээ, ажалда хабаадалсалгын коэффициент хэрэглэгдэдэг болоо.

Гэбэшье ажахын тоосоо нэбтэрүүлгын, хамтын подрядта оруулалгын, чегүүдээр тоосолгын гурим хэрэглэлгын онол аргануд районой колхоз, совхозуудай бригада, звено болон гүүртэнүүдэй үйлэдбэриингөө нөөсэ арга боломжонуудые дүүрэнээр хэрэглэхэдэнь, эрдэмэй түйлалтануудые болон түрүү дүй дүршэл үргэнөөр нэбтэрүүлхэдэнь, ажал болон ажалай хэрэгсэлнүүдые багаар хэрэглэжэ, хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгые залан шууд ехэ болгоходонь hулаар нүлөөлнэ. Үсөөн бэшэ ушарта үйлэдбэриин даабаринууд ёhын тэдысэ табигдана, энэ хэрэгтэ мэргэжэлтэд, дунда зиндаагай хүтэлбэрилэгшэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл хабаадуулагданагүй, гаргашануудые бага болголгын арга боломжонууд хараада абтанагүй.

Мал ажалай 328 бригада, фермэ, гүүртын 245-ниинь лэ хамтын подрядай гуримаар ажаллана. hy haaлиин болон гахай үсхэбэрилгын нэгэшье фермэдэ иимэ түрүү арга хэрэглэгдэнэгүй. Олонхи ажахынуудта тараан ажалда хэрэглэгдэдэг хамтын подряд ургаса хуряалгын дүүрэтэр хүсэндөө байгаад, энэ гуримаар ажалладаг коллективүүд хабартаа дахинаа эмхидхэгдэжэ эхилнэ.

Колхоз, совхозуудай партийна комитедүүд экономическа хүдэлмэридэ, тэрэнэй асуудалнуудые олоной дунда үргэнөөр мэдээжэ болголгодо hула анхарал хандуулна, энэ талаар харюусалгатай хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэдтэ шухала хэрэгтэй эрилтэ табинагүй. Эмхидхэлэй, экономическа болон кадрнуудые хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ бии байhан дутуу дунданудhaa боложо, мал ажалай продукциин өөрынь үнэ сэн ургана, тараалангуудай ургаса болон мал адууhанай ашаг шэмэ бага байна. Гадна шанар муутай продукци худалдалгаhаа уламжалhан гээлтэнүүд ургана.

Партиин райксмой секретарь нүхэр А. Г. Нечаевта дутуу дунданнуудтаа бодото анхарал хандуулха эрилтэ табигдажа, парти, правительствын мүнөө сагай эрилтэнүүдhээ уламжалан, экономическа хүдэлмэри hайжаруулха талаар бүтэмжэтэй хэмжээнүүдые абахаар КПСС-эй Хяагтын райком, райгүйсэдком, РАПО, партийна эхин организацинууд, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд уялгалагдаба.

«КПСС-эй Баргажанай райкомой дэргэдэхи партийна комиссиин хүдэлмэри тухай», «Республикын юрэнхы эрдэмэй hургуулинуудта буряад хэлэ заалгые саашадань hайжаруулха тухай» асуудалнуудые КПСС-эй обкомой бюро хаража үзөөд, зохихо тогтоолнуудые баталан абаба. «1986—1990 онуудта Буряадай АССР-эй ажалшадай ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгые хүгжөөхэ талаар хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй обкомой бюрогой, республикын Министрнүүдэй Соведэй болон РСФСР-эй ажалшадай ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгын Министерствын тогтоол баталагдан абтаа. «СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэ алба хэхээр залуушуулые бэлдэлгэ тухай» КПСС-эй обкомой бюрогой болон республикын Министрнүүдэй Соведэй тогтоол баталагдан абтажа, КПСС-эй горкомууд болон райкомууд, горрайгүйсэдкомууд, республикын профсоюзуудай совет, ВЛКСМ-эй обком, облвоенкомат, ДОСААФ-ай обком, партийна эхин организацинууд залуушуулые сэрэгэй албанда бэлдэхэ, арми болон флодые социалис Эсэгэ ороноо, совет зоной амгалан ажабайдалые хамгаалха талаар сүм бэлэдхэлтэй сэрэгшэдээр хангаха хэрэг бэелүүлэн, залан шууд хэмжээнүүдые абаха ёhотой гээд уялгалагдаа.

Партийна, ажахын болон соёлой хүдэлмэриин бусад асуудалнууд бюрогой заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэhэн байна.

hАЙНДЭРЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

СССР-эй Агаарай Флодой үдэртэ зорюулагдаhан Москвагай олониитын түлөөлэгшэдэй болон ниислэлэй гарнизоной сэрэгшэдэй баярай суглаан августын 15-да Москвада болобо.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Л. Н. Зайков, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй оборонын министр, Советскэ Союзай маршал С. Л. Соколов, сэрэгэй начальнигууд, партийна, совет болон ниитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд президиумдэ hууба.

Агаарай Сэрэгэй Хүсэнүүдэй Главнокомандалагша, СССР-эй оборонын министрэй орлогшо, авиациин маршал А. Н. Ефимов сугларагшадай урда үгэ хэлэбэ.

Бусад түхэлэй Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй, Варшавска договорто хабаададаг гүрэнүүдэй арминуудай сэрэгшэдтэй хамта сэрэгэй летчигууд дайшалхы нэгэ жагсаалда дабшажа, социализмын агууехэ түйлалтануудые саашадаашье найдамтайгаар аршалан хамгаалха юм гээд суглаанда хабаадагшад Коммунис партияа, совет арадаа найдуулаа.

(ТАСС).

ШАГНАЛ

Залуу хүдэлмэришэдые hургаха, хүмүүжүүлхэ талаар габьяатай байhанайнь түлөө Улаан-Үдын авиационно заводой токарно-револьвер автомадуудай заhабарилагша Николай Михайлович **Карпенкодэ** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар залуушуулые hурган хүмүүжүүлхэ талаар **Буряадай АССР-эй габьяата хүдэлмэрилэгшэ** гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо.

• • •

Экономическа хүдэлмэри эмхидхэхэ талаар габьяатай байhанайнь түлөө Улаан-Үдын авиационно заводой инженер-экономист Ирина Васильевна **Ерыкинада** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар **Буряадай АССР-эй габьяата экономист** гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо.

• • •

Социалис мүрысөөндэ үндэр дүнгүүдые түйлаhанайнь түлөө СССР-эй Агаарай Флодой үдэртэй дашарамдуулан, Улаан-Үдын авиационно заводой слесарь-хабсаргагша Дмитрий Николаевич **Макаровые**, Улаан-Үдын авиационно заводой слесарь-туршагша Константин Хадаханович **Шомоевые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаба.

...А ХУРЯАЛГА—86

...ИНhЭЭ ЭМХИТЭЙ

...удам тала байнал ...атуулан зэнхыгшэ ...дундуур зурыhан ...хирэ-хирэ болоод ...хүндэ автомаши- ...тооhо үрхирүүлэн ...олоhoo элихзнээр ...Подчернушкын 200 ...ар полиин зүүн ...ар добо дээрэhээ ...н тойронхи таряа- ...дээрэ байhандал ...о. Эндэ «Родина» ...нэгэдэхи бригадын ...байн ешмээнэй ха- ...нуудые суглуулан ...ана. ...250 гектарта еш- ...данхай. Ургасань ...Сэбэр паар дээрэ ...аа юм гү, бусад ...рилгаhaa hайн бай- ...үндэрхэнөөр, үдхэ- ...ан байжа, хамаг-

haa урид эдеэшээ. Бидэ эндэхи ешмээнээ гурбан үдэрэй саада тээ сабшажа захалаа hэмди. Мүнөөдэр hайнаар хаташоод байхадань баалнуудаа суглуулжа сохинобди,— гэжэ тракторно-тараан ажалай нэгэдэхи бригадын бригадир Иннокентий Петрович Фурсов хөөрэнэ.

Хойноhoo сэхэ урагшаа зурыhан ута нарин баалнуудые нэгэ нэгээр hубан «залгижа» ябаhан комбайнуудай хойно hолормоной бухалнууд жэрылдэн олошорно. Добын оройдо hэрюухэн. Түрүүшын комбайнай дүтэлхэдэ, мэхиинэ, тооhоной худхаралдан үрхирхэнь харагдажа, адар томо талын онгосо бүри hүрөөтэйгөөр үзэгдэхэ юм. Энэ комбайниие дүршэлтэй бэрхэ комбайнер Иннокентий Ильич Матвеевский жолоододоно. Түрүүшын комбайн полиин захада хүрэжэ ерэhээр лэ эрьежэ, шэнэ баал сохихоор зэhэн сасуу, кабиныгаа орой дээрэхи дохёогой шара гал носоожорхибо. Энээниень обёорhон автомашинын жолоошон Александр Чулков дүтэлэн ошоод, ута сорго доронь кузовоа тодоод зогсошобо.

СКД-6 түхэлэй комбайнай ута соргоор гоожоhон шаргал тараанай кузов соо дүүрэн обойходонь, жолоошон хүрзөөр тараагаадхина.

— Ешмээнэй ургаса hанаhанда хүрэмөөр байна. Үглөөнhөө хойшо тараанай тоог дээрэ 300 гаран центнер ургасын дээжэ эльгээгээд байнабди. Энэ полиёо хуряажа дүүргэhээр обёос, удаань шэниисээ хадажа захалхамнай. Сагай уларилай таарамжатай hайн байбалнь таряагаа богони болзорто хуряаха арга боломжо манда бии. Манай механизаторнууд комбайнуудаа эртээнhээ hайнаар заhабарилжа бэлэн болгоhон юм,— гэжэ үнинэй комбайнернуудай нэгэн Владимир Романович Варфоломеев хөөрэнэ.

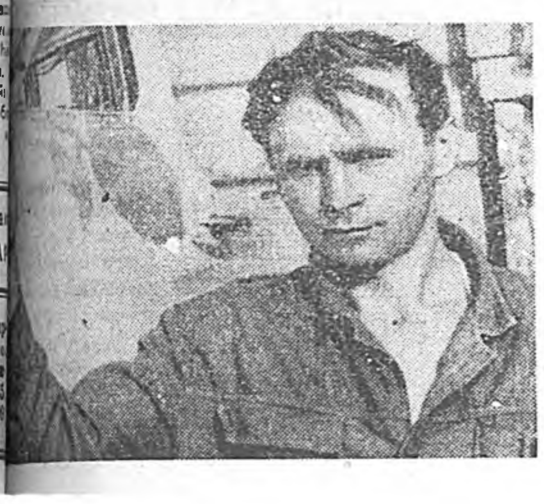

Үнэхөөрөө Хара-Шэбэрэй механизаторнууд таряа хуряалгадаа хэзээ хэзээнэйхиhээ эртүүр бэлдэжэ, зэhэнхэй байгаа. Тиимэл хадань түрүүшын үдэрhөө найман комбайн зэргэ гаража, эдеэшэhэн ешмээн унагаагаад, мүнөө хатахадань, суглуулжа сохино ха юм.

Сохигдоhон таряа бункер сооhoo зөөдэг ашаанай дүрбэн автомашина, нэгэ «Беларусь» түхэлэй трактор Подчернушкын поли тараанай тоог хоёрой хоорондо таhалгаряагүй hүндэлнэ. Тракторынь залуу механизатор Александр Матвеевский жолоодоно. Хабартаа сэрэгэй албанhaa бусаhaap МТЗ-50 түхэлэй трактор даажа абаад, түрэл колхоздоо ажаллажа захалhан байна. Энэ нүхэрнай Совет Армида алба хэхэhээ урид ажахыдаа трактористаар, комбайнерай туhалагшаар ажаллаhан байха.

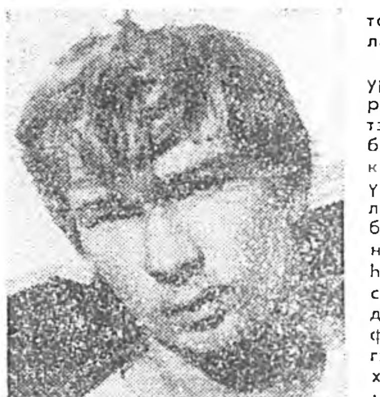

Ешмээнэй поли дээрэ баян ургасынгаа дээжэ гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абаха тэмсэл улам шангадана хэбэртэй. Хирэ-хирэ болоод лэ комбайнууд гэрэл дохёогоо үгэжэ, ашаагаа «хүнгэлhөөр» лэ яаралтайхан үноохи ута баалнуудаа үрэбхин саашална. Иннокентий Матвеевскиин hүүлээр Роман Гарипов, Алексей, Николай Чулковууд, Владимир Иванов, Владимир Варфоломеев, Анвар Хайрулин гэгшэдэй жолоодоhон талын хүрин улаан үнгэтэй «онгосонууд» hубарин дабшана. Эдэ комбайнуудай сохижо суглуулhан ороohон Владимир Гарипов, Михаил Иванов, Михаил Кравцов гэгшэдэй ашаанай автомашинада ашагдаад, тараанай тоогто абаашагдана.

— Мүнөө бидэ үглөөнэй 8 час 30 минутаhaa hүниин 12 час болотор hэтэ ажалланабди. Таряа хуряалгын эхинhээ хойшо булта адли ябанабди. Дэб дээрээ хэн нэгэниие эрхим гэхын аргагүй, булта нормоёо холо үлүүлнэ. Түрүүшымнай дүнгүүд хоёр-гурбан хоногhoo согсологдохо. Тэндэл социалис мүрысөөндэ илагшань тодоруулагдаха байха. Мүрысөөнэймнай гурим бултанда мэдээжэ. Эрхимлэгшэд мүнгэн шангаар урмашуулагдахаhaa гадна, экипаж бүхэндэ дамжуулгын улаан тугхан барюулагдаха,— гэжэ бригадир И. П. Фурсов хэлээ бэлэй.

В. ЖИГЖИТОВ.

Мухар-Шэбэрэй район.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комбайнhaa таряа зөөдэг автомашинын жолоошон А. Матвеевский; тракторист А. Чулков, комбайнерай туhалагша Виктор Иванов, жолоошон Михаил Кравцов ургасын дээжэ ашана.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

ХОНИШОДОЙ ЗҮБЛӨӨН

Үсэгэлдэр, Улаан-Үдэдэ Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай «Текстильщик» гэжэ соёлой байшан соо республикын ажахынуудай түрүү хонишодой зүблөөн боложо үнгэрбэ. Эндэ колхоз, совхозуудай түрүү хонишод, ахамад зоотехнигүүд, ветеринарна врачнууд, Госагропромой болон районуудай агропромышленна нэгэдэлнүүдэй мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд, эрдэмтэд, зоотехник-селекционернүүд болон агропромышленна комплексын промышленна предприятинуудай түлөөлэгшэд суглараа. Тус зүблөөндэ республикын Госагропромой түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо, Буряадай АССР-эй министр Н. Н. Найданов «Республикын хонишодой үнгэрhэн жэлэй дүнгүүд ба саашанхи зорилгонууд» гэhэн дэлгэрэнгы элидхэл хээ. Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ Зэдын районой Борьёогой совхозой ахалагша хонишон, Социалис Ажалай Герой Г. Л. Рабдаев, Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай генеральна директор, Социалис Ажалай Герой К. П. Альцман, Хорин районой Үдын совхозой ахамад зоотехник В. К. Халматов, Зэдын районой агропромышленна нэгэдэлэй түрүүлэгшэ Ю. А. Фомин, Хэжэнгын районой Загаhатын совхозой ахамад зоотехник А. А. Хаданов, Буряадай хүдөө ажахын эрдэм-шэнжэлгын институдай хони үсхэбэрилгын таhагай ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ Ю. А. Нагаев, республикын ветбаклабораториин директор В. П. Левченко, Сэлэнгын районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Г. И. Прокосов, СССР-эй Наукануудай Академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ Ю. М. Убеев гэгшэд хабаадалсажа, hанамжа, дурадхалнуудаа хэлэбэ.

Республикын хонишодой энэ зүблөөндэ КПСС-эй Буряадай обкомой хоёрдохи секретарь К. А. Албашеев, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Б. Саганов хабаадалсаа. Зүблөөнэй эсэстэ республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Б. Саганов үгэ хэлээ. Эсэстэнь зүблөөндэ хабаадагшад республикын бүхы хонишодто, техник-үрэжүүлэгшэдтэ, мэргэжэлтэд болон хүтэлбэрилэгшэдтэ хандаhан хандалга-бэшэг нэгэн дуугаар баталан абаа.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

СЪЕЗДЫН ХАРАА ШЭГЛЭЛЭЭР

СУГЛААНАЙ ҮҮРГЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

КПСС-эй XXVII съезд дээрэ хэлэгдэһэн сэгнэшэгүй баян, гүн гүнзэгы удха шанартай асуудалнуудай нэгэн гэхэдэ, хамтын хүтэлбэрилхы орган болохо партийна суглаануудай үүргэ дээшэлүүлхэ хэрэг болоно. Имагтал партийна суглаанууд дээрэл ажабайдалай, ажалша коллективүүдэй, парторганизациин ажал ябуулгын гол шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэг байна ха юм. Эндэл коммунистнууд өөрынгөө ажал ябуулгые үнэн сэхээр сэгнэжэ, хэрэг бүтэмжэтэйгөөр, бэеэ гүйсэд үгэжэ, гүрэнэй хэмжээгээр бодожо, ажаллажа һурана. Мүн тэдэнэр үдэр бүриингөө хүдэлмэри бүхы партиин бэелүүлхэ зорилгонуудтай холбоно, ямаршье хэрэгтэ партийна үндэр эрилтэтэйгээр хандажа һурана бшуу.

Партийна суглаан хадаа партийна организациин ажалай хэр байһание бүхы талаһаань харуулдаг, тэрэнэй хүдэлмэриин онол арга, заншал тодорхойлдог гэжэ хэлэхэдэ алдуу болохогүй. Мүнөө партийна бүхы хүдэлмэриин хубилгагдажа байһан үедэ, партийна эхин организациин дээдын орган болохо партийна суглаанда ехэ анхарал хандуулха ёһотойбди.

Сэхыень хэлэхэдэ, урдань манай колхозой партийна организациин суглаанууд коммунистнуудай ажабайдалда гүнзэгы мүр үлөөдэггүй байгаа. Бүхы суглаанууд нэгэ адляар үнгэрдэг һэн. Элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд амжалтанууд тухайгаа гоё һайханаар хэлэхэ, харин дутуу дунданууд тухайгаа хэдэн үгөөр хэлээд гараха. Заримдаа тэдээн тухай дурдахашьегүй. Дутагдалнуудай шалтагаан гүнзэгыгөөр элирүүлэгдэхэгүй, эдээндэ хабаатай хүнүүдэй нэршье нэрлэгдэхэгүй. Тогтоолнууд гол түлэб юрэнхы уряалнуудаар баян, хэнэй, юу бэелүүлхые элирхэйлээгүй байдаг һэн.

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүд соо партийна суглаануудта зохёохы ёһоной байдал тогтоогдохо ёһотой гэжэ хэлэгдэнэ. Коммунист бүхэн өөрынгөө хүдэлмэриие шүүмжэлхы ёһоор хаража үзэхэ, бодото, эли тодо хэмжээ ябуулгануудые баталан абаха эрилтэнүүд мүнөө табигдана. Тиимэһээ бидэ суглаан дээрэ һайн һайханаа тоолохо, хооһон үгэ хэлэхэ, бүтээгдэхэгүй уялгануудые абаха ябадалтай тэмсэжэ эхилээбди. Мүнөө партийна суглаанууд дээрэ түйлагдаһан амжалтанууд шүүмжэлхы ёһоор шэнжэлэн харагдадаг, парторганизациин болон ажалша коллективүүдэй ажал ябуулгын эгээн шухала асуудалнууд хэлсэгдэдэг болоо. Үйлэдбэридэ, ниитын ажабайдалда боложо байһан хубилалтануудта коммунистнууд анхаралаа хандуулжа, өөрынгөө һанамжа нюултагүйгөөр, сэхэ хэлэдэг болоно байна. Гадна тэдэнэр бэе бэедээ эрилтэ ехэтэйгээр хандадаг болонхой. Иимэ хубилалтада КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүд, КПСС-эй ЦК-гай июниин (1986 он) Пленум шиидхэхы нүлөө үзүүлээ.

«КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар партийна организациин дүүргэхэ зорилгонууд» гэһэн асуудалаар партийна суглаа үнгэргэһэн байнабди. Энэ суглаан дээрэ элидхэл хэхэдээ, гол анхаралаа шиидхэгдээгүй асуудалнуудта хандуулжа, тэдэнэие яажа усадхаха тухай хэлээ һэм. Мүн эдэ дутуу дундануудта хабаатай байһан хүнүүд сэхэ нэрлэгдээ. Элидхэл коммунистнуудай сэдьхэл хүдэлгэжэ, тэдэниие эдэбхижүүлээ юм. Механизаторнууд М. Д. Бельский, В. А. Филатов болон бусад үгэ хэлэхэдээ, бии байгаа арга боломжонуудаа дүүрэн хэрэглэдэггүй, хайша хэрэгээр ажалладаг, журам эбдэдэг коммунистнуудые нэрээрнь нэрлээ. Үгэ хэлэгшэд өөһэдынгөө дутуу дундануудай тухай шүүмжэлхы ёһоор хэлэжэ, тэдэниие яажа усадхахая бодожо байһан тухайгаа хэлээ. Мүн хүдэлмэриин байдал һайжаруулха гол шухала асуудалнуудаар өөһэдынгөө һанамжа, дурадхал оруулһан байна. Коммунистнуудай съездын эрилтээр ажаллаха, ажаһууха, бүхы хүдэлмэриие шэнэлэн хубилгаха гэһэн эрмэлзэл колхозой үйлэдбэридэ сэгнэшэгүй һайн нүлөө үзүүлээ.

Гэхэтэй хамта, һураһан юумэн һураар татагдахагүй гэлсэдэг ха юм даа. Зарим цеховэ партийна организацинуудта партийна суглаан хуушанайнгаа гуримаар үнгэргэгдэхэеэ һанана. Шүүмжэлэл, өөрыгөө шүүмжэлэл ёһын тулада дэлгэржэ, бэеэ тойруулха ушарнууд дайралдана. Тиихэдэ, суглаан дээрэ нэгэл хүнүүд ходол үгэ хэлэнэ. Эдэ бүгэдэ хадаа суглаанай үүргэ доошолуулна. Олон коммунистнууд бэшэнэй үгэ хэлэхые шагнаад, өөһэдөө һанажа, бодожо ябаһан юумэн тухайгаа хэлэнэгүй.

Мүнөө партбюро партийна суглаануудай үүргэ дээшэлүүлхэ талаар хэмжээнүүдые бэелүүлжэ байна. Нэн түрүүн суглаан дээрэ хэлсэгдэхэ асуудалые коммунистнуудта өөһэдтэнь тодорхойлхые дурадханабди. Имагтал тэдэмнай ямар асуудалай энэ үедэ эгээн шухала байһые һайн мэдэхэ, ойлгохо зон болоно ха юм. Иигэжэ тэдэнэй һанал бодол эзэлһэн асуудалые суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэхэдэ, коммунист бүхэн эдэбхитэйгээр хабаададаг.

Жэшээнь, колхозникуудай хүдэлмэриин, ажаһуудалай байдал һайжаруулха асуудал оло дахин гараһан байгаа. Һаяхан энэ асуудал партийна суглаан дээрэ зүбшэн хэлсээбди. Эндэ колхозникуудые гэр байраар хангаха асуудалда колхозой хүтэлбэрилэгшэд анхарал багаар хандуулна гээд хэлэгдээ. Коммунист В. А. Филатов прораб С. Н. Бельскиин даалгагдаһан ажалдаа харюусалгагүйгөөр хандадаг байһые шүүмжэлээ. Гэр байрануудые заһабарилха хүдэлмэри тон муугаар, удаанаар ябуулагдана. Колхозой суута хонишон В. А. Ушаков колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй тэрэнэй гэр бүлэдэ шэнэ гэр үгэхэ тухай хэдэн жэл соо хэлэдэг, найдуулдаг байһан тухай сэхэ хэлээ. Тиихэдэ үбэлэй үедэ заһабарилгын мастерской соо хүдэлдэг механизаторнууд дулаасаха, бага сага амархашье гэзаргүй байһан тухайгаа суглаан дээрэ хэлэһэн байгаа. Эдэ суглаануудай дүнгүүдээр хэмжээнүүд абтажа, мастерской соо улаан булан эмхидхэгдээ. Тэрэниие гоё һайханаар шэмэглэхые оролдообди. Эндэ телевизор, столой элдэб наадан, номууд, газетэ, журналнууд бии.

Партийна суглаа бэлдэлгэдэ, үнгэргэлгэдэ жиирэй коммунистнуудые олоор хабаадуулхые хүсэнэбди. Тэдэнэй бэлдэһэн суглаануудта коммунистнуудшье эдэбхитэйгээр хабаадажа, үгэ хэлэдэг, һанамжануудаараа андалдадаг гээд дүй дуршэл гэршэлнэ. Мүнөө бидэ суглаа үнгэргэхэ бүлэг коммунистнуудые гү, али тусхай комисси эмхидхэдэг болонхойбди. Энээнэй бүридэлдэ нэрэ солотой, хүндэтэй, хэлсэгдэхэ асуудал һайн мэдэхэ, зүб тобшолол хэжэ шадаха коммунистнуудые оруулдагбди. Суглаан дээрэ хэлэгдэһэн коммунистнуудай һанамжа, дурадхалнуудые партбюро согсолжо, тэдэниие дүүргэхэ талаар хэмжээнүүдые хараалдаг, бэелүүлдэг байха юм. Эдэ бүгэдын ашаар коммунистнууд эдэбхижээ, партийна суглаанай нүлөөлхы үүргэ дээшэлээ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Гэбэшье суглаа бэлдэхэ, үнгэргэхэ талаар дутуу дунданууд үшөөл бии гэжэ сэхыень хэлэхэ байнаб. Зарим элидхэлнүүд соо гүнзэгы шэнжэлэл хэгдэнэгүй, дутуу дундануудай шалтагаан элирүүлэгдэнэгүй.

Партийна суглаанууд дээрэ эли тодо шиидхэбэринүүд абтажа, тэдэниие бэелүүлхэ бодото хүнүүд нэрлэгдэхэ, болзорынь харуулагдаха ёһотой. Суглаанай шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтын түлөө партбюрогой бүхы гэшүүд харюусадаг байна. Захиргаанай ажал ябуулга хинан шалгадаг комисси тэдэндэ ехэ туһа хүргэнэ.

Эдэ байгаа дутуу дундануудые шэнжэлжэ үзэхэдэ, үгэ хэрэг хоёроймнай алгасаха ушар үшөөл үзэгдэнэ. Тиимэһээ бидэ мүнөө съездын эрилтэнүүдэй ёһоор бүхы хүдэлмэриеэ хубилгаха тухай хооһон хөөрэлдөөгөө орхижо, хүдэлмэриеэ бодото дээрэнь хубилгаха эрид шиидхэбэри абаад, бэелүүлжэ эхилээбди.

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ ажалша коллективүүдые элсүүлхэ, партийна организациин бэшэшье элдэб олон асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ партийна суглаанай нүлөө, үүргэ дээшэлүүлхэ гэшэ партбюрогой гол шухала зорилго болоно.

Н. РЕВЕНСКИЙ,
Мухар-Шэбэрэй районой «Коммунизм» колхозой партбюрогой секретарь.

ФОТОРЕПОРТАЖ

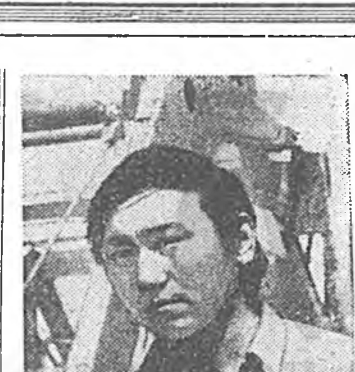

ҺАЙН ШАНАРТАЙГААР

Мөрөөшын голой сабшалан дээрэ ябахада, сабшагдаһан үбһэнэй, ургажа байһан сэсэг набшын, ургамалай ногооной хоншуухан үнэр хамар сорьён угтана. Тээ саанаһаа тракторнуудай хүнхинөөн элеэр дуулдана.

— Манай совхозой ажалшад, тэжээл бэлэдхэгшэд 20—22 үдэрэй туршада бүхы үбһэеэ хуряажа, сенаж даража дүүргэхээр шиидэнхэй,— гэжэ парткомой секретарь Валентина Батоочировна Ванчикова хөөрэнэ.

Хуушан Мөрөөшэ гэжэ газарта хүрэжэ ерэбэбди. Тэндэ сенажай дэрэгдажа байһан траншей соо залуу механизатор Т-130 түхэлэй трактораар буулгагдаһан ногоо нягтаруулан даража байба.

Коммунист, бригадир С. С. Батомункуевтай уулзажа хөөрэлдэхэдэмнай, тэрэ тон тобшохоноор ажал хэрэгүүд, коллективэйнгээ гэшүүд тухай хөөрэжэ үгэбэ.

— Манай звенодо табан хүн хүдэлдэг. Нэрлэбэл, К. Мункуев, А. Бурунов, В. Бетошниров, тиихэдэ Г. Шагдуров мантан томо трактораар сенаж даража байна. Зургаадахи үдэрөө хүдэлжэ байнабди. Хамта 1000 тонны багтадаг траншейе сенажаар дүүргээбди. Харин хура бороогой орожо һаатуулаагүй һаань, энэ нүхэеэ хүдэлмэриин дүрбэн үдэртэ дүүргэхэ байгаабди.

Тэжээл бэлэдхэгшэдэй голхоролые ойлгохоор ааб даа. Юуб тэхэдэ, ажахыда баталагдаһан социалис мүрысөөнэй гуримай ёһоор хүдэлмэриин дүрбэн үдэр соо 1000 тонно сенаж дарабал, 500 түхэриг мүнгэн шанда хүртэхэ байгаа бшуу. Табан үдэрэй туршада тэды шэнээн дарабал, 400 түхэриг, зургаан үдэрэй — 300 түхэриг абаха болоно. Хэрбээ автомашинын жолоошоной арбан үдэр соо 1000 тонно масса шэрэбэлнь, тэрээндэ 20 центнер үбһэн түлбэригүйгөөр үгтэхэ байна. Тиимэһээ хүн бүхэн бүтээсэ ехэтэйгээр, эрхимээр хүдэлхэ хүсэлэнтэй байна ха юм.

Эндэ М. Н. Ербановай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын техникумэй һурагша Бальжин Абидуевтай уулзабабди.

— Жэл хахад болоод техникумээ дүүргэжэ, Мөрөөшэ нютагаа бусахаб. Мүнөө зунай амаралтын үедэ түрэл совхоздоо туһалжа байнаб. Сенажай шанарай һайн байхын, тэрэнэй түргэн эдеэшэхын тула ногоон дээгүүрнь жэгдэхэнээр микро-нэмэлтэ зүйлнүүдые тараажа, шанаржуулнабди,— гэжэ Бальжин хөөрэнэ.

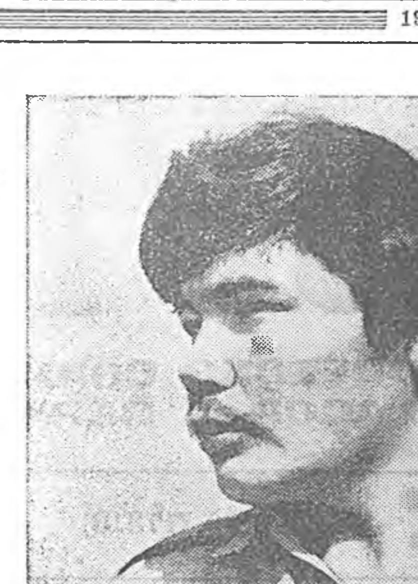

Луговод Дылгыр Гурожапович Юможаповтай уулзахадамнай, гектар бүриһөө 22—25 центнер үбһэ сабшажа абаха түсэбтэй хүдэлжэ байһанаа мэдүүлбэ. Дүн хамта 150 гектар сабшалан даалгагданхай юм. Мүнөө арбан найман томо һүриһ[...] хой. Энэнь [...] лоно. Иигэ[...] гэшүүд үбһ[...] гэрһэн соци[...] түрүүлжэ [...]

ЗУРАГУУД[...] Юможапов. З. [Зүүн га[...] Г. Шагдуро[...] Батомункуе[...] байна.

ПРОФСОЮЗАЙ АЖАБАЙДАЛ

ХЭЛЭҺЭНДЭЭ ХҮРЭНЭ

Арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын зунай үедэ мал ажалай продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха талаар Загарайн районой Онохойн, Захааминай районой Ёнгорбойн совхозуудай малшадай болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй гарһан эдэбхи үүсхэлтэй танилсаһан манай Хориин районой ажахынуудай малшад урда жэлнүүдэйхиһээ бүри һайнаар ажаллажа, түрэл Коммунис партиингаа XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэнэ.

Районой совхозууд гүрэндэ һү, мяха тушааха талаар байгша оной үнгэрһэн һарануудта түсэбтэ даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэжэ, урдань табигдаһан зорилгонуудые эрид шууд бэелүүлхын түлөө тэмсэнэ. Социалис уялгануудаа түгэс дүүргэхэ хэрэгтэ Үдын, Дээдэ-Тайлсын совхозуудай оруулһан хубита ехэ.

Зунай бэлшээриин үедэ мал ажалай продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилжэ, тэрэниие һайн шанартайгаар гүрэндэ тушааха хэрэгтэ ажахы бүхэн эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Республикын түрүү ажахынуудай гарһан үүсхэлые һайшааһан Хүрбын совхозой һаалиин хоёр фермын хүдэлмэрилэгшэд зунай һарануудай туршада үнеэн бүриһөө 900 килограмм һү һааха, 3.880 центнер һү тоһоной заводто тушааха уялга абаа. Энэнь түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо, 491 центнерээр ехэ болоно. Тус совхозой Могойн фермын эрхим һаалишад Л. С. Ихиритова, Т. Ф. Иванова, Тээгдын фермын һаалишад В. М. Шувалова, Д. Д. Дабаева гэгшэд үнеэн бүриһөө 1020 килограмм һү һаажа абаха аргатай байнабди гэжэ мэдүүлээ бэлэй.

Республикын эрхим малшадай үүсхэл халуунаар дэмжэһэн хүрбынхидмай хэр зэргээр ажаллажа байна гээшэб? Гүрэндэ һү тушаалгаар хахад жэлэйнгээ даабари июнь һарын хорёодоор дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 330 центнер һайн шанартай һү гүрэндэ худалдаа. Үнгэрэгшэ һарын туршада сагаан эдеэ элбэгээр үйлэдбэрилһэн Могойн фермын коллектив КПСС-эй райкомой, арадай депутадуудай районно Соведэй гүйсэдком, агропромышленна комплексын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райком болон ВЛКСМ-эй райкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн, «Шэнэ Үдэ» газетын Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэһэн байна.

Зунай дулаан, ногоогоор элбэг сагые һайнаар хэрэглэжэ, эрхим шанартай һү һаахын түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй манлайда энэ жэлэй эхинһээ хойшо Үдын совхозой Баянголой, Дээдэ-Тайлсын совхозой Доодо-Голой фермэнүүдэй коллективүүд ябана. Эдэ фермэнүүдэй бэрхэ һаалишад түйлаһан амжалтануудаа улам арьбадхана.

Үдын совхозой Баянголой фермын һаалишан Альфия Мухомедзянова хахад жэлэй хугасаа соо даажа абаһан үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1816 килограмм һү һаагаа. Энэмнай район соо эгээл үндэр үрэ дүн болоно. Тиихэдэ тэндэхи һаалишад, республикын гурбан мянгатанай клубай гэшүүд Гармажап Базаровна Жимбиева, залуу коммунист Юлия Гончикова гэгшэд баһал һайн дүнгүүдые түйлажа, сугтаа хүдэлдэг нүхэдтөө эрхим жэшээ харуулна.

Район соо үйлэдбэри дээрэ хамтын подряд хамагай түрүүндэ нэбтэрүүлһэн Анаагай совхозой гурбадахи отделениин фермын һаалишад һараһаа һара бүри эрхим шангаар ажаллажа, урдаа табиһан зорилгонуудаа муу бэшээр бэелүүлнэ. Тус коллективтэ социалис мүрысөөн муу бэшээр эмхидхэгдэнхэй. Тэрэнэй дүнгүүд саг соогоо согсологдожо, олоной хараада табигдана. Дайралдаһан дутуу дунданууд тэрэ сагтаа усадхагдана. Энэ талаар фермые даагша, арадай депутадуудай районно Соведэй гүйсэдкомой гэшүүн Пагма Алсаевагай эдэбхи үүсхэлтэ хүдэлмэридэ үндэр сэгнэлтэ үгэмөөр гээд һанагдана.

Мүнөө тэрэ коллективэй бүхы гэшүүд үдэр бүхэндэ үглөөнэй һазмай һүүлээр үдэшэ болотор үбһэ хуряалгада хабаадалсана. Оньһон техникын хүсөөр сабшагдахаар бэшэ газарнуудай ногоо гар хажуураар хирган унагаажа, өөһэдөө тармаад, бухалнууд болгоно, удаань һүрилнэ, тушаана. Анаа Үртөөгэй һаалишадай энэ һайшаалтай хүдэлмэринь үбһэ хуряалгын эсэс болотор үргэлжэлхэ юм.

Район соо һү һаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэридэ дутуу дунданууд үшөөл дайралдаһаар. Зунай бэлшээриин зохид үе сагые «Георгиевский» совхозой түб һууринай дэргэдэхи, мүн Ашангын, Анаагай совхозой Онинборскын, Буламай, Хүлэй совхозой Тарбагатайн фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд муугаар хэрэглэнэ. Үнеэдые һүни, үдэргүй бэлшээхэ хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуулна. Тиимэһээ эдэ коллективүүд һү багаар һаана. Гадна, шанарыень һайжаруулха талаар таарамжатай хэмжээнүүд абтанагүй. Тус ажахынуудай ахамад мэргэжэлтэд харюусалгата үүргэнүүдээ сагай эрилтэдэ хүрэмөөр дүүргэнэгүй гээд шүүмжэлэгдээ һэн.

Мүнөө жэлдэ ажахынуудай бэлшээриин ногоон хэа хэанэгүй һайн. Тиимэһээ нажарай сагые зүбөөр хэрэглэһэн, эртэ бодожо, адууһа малаа бэлшээридэнь гаргаһан хүнүүд һайн дүнгүүдые түйлангүй яахаб. Хориин, Хүрбын, Үдын совхозуудай эрхим малшад зунай бэлшээриин үдэрнүүдтэ даажа абаһан эбэртэ бодо малай толгой бүриин шэгнүүр 1000 граммаар нэмээхэ уялга абаад, тэрэнээ заатагүй бэелүүлхын түлөө үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллажа байна.

Манай районой ажахынууд гурбадахи кварталай туршада 9945 центнер мяха тушааха даабаритай. Энэ зорилгоёо бэелүүлхын тула 20 мянган шахуу хони, 200 гаран толгой эбэртэ бодо мал тушаагдаха болоно. Хонидой толгой бүриин дунда зэргын шэгнүүр 38—40 килограммда, эбэртэ бодо малай шэгнүүр 370 килограммда хүргэхэ хэрэгтэй.

Энэмнай хүнгэн хэрэг бэшэ. Урдаа табигдаһан зорилгонуудые түгэс бэелүүлхын тула зооветеринарна мэргэжэлтэд горитойхон ажал ябуулха зэргэтэй. Совхозуудай профкомууд малшадай дунда дэлгэрһэн мүрысөө эдэбхи үүсхэлтэйгээр эмхидхэн ябуулжа, тэрэнэй дүнгүүдые саг үргэлжэ согсолжо, олоной анхаралда табиха нангин үүргэтэй бшуу.

Олонхи ажахынуудай профсоюзай комитедүүд малшадайнгаа һайнаар, һаадгүйгөөр ажаллаха эрхэ байдал байгуулха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Илангаяа мүнөө үедэ холын бэлшээридэ гараһан малшадта зохид, һайн байдал байгуулхые оролдоно. Худалдаа наймаанай, соёлой, медицинын талаар хангана. Профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэнэр, тэрэнэй гэшүүд саг үргэлжэ малшадай байрануудаар ябажа, тэдэнтэй хөөрэлдэнэ, дутуу дундануудые усадхахые оролдоно. Социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолно. Гэбэшье энэ талаар үшөөл дутагдалнууд бии. Мүрысөөнэй дүн саг соогоо гаргагдажа, олондо мэдээжэ болгогдоногүй. Иимэ ябадалтай мүнөө эбсэжэ болохогүй. Съездын эрилтэнүүдэй ёһоор социалис мүрысөө аша үрэтэйгөөр эмхидхэжэ, малшадай үндэр үрэ дүнгүүдые түйлаха хэрэгтэ туһалха ёһотойбди.

Манай районой ажалшад хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ тушааха талаар түсэбтэ даабаринуудаа, социалис уялгануудаа үлүүлэн дүүргэжэ, хурдадхалгын программа эдэбхитэйгээр бэелүүлхын түлөө габшагай шангаар тэмсэжэ байна.

Б. ЖАМБАЛОВ,
агропромышленна комплексын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай Хориин райкомой түрүүлэгшэ.

Зураглал

УЛЬҺАТАЙ АЖАЛДАА УРМАШАНХАЙ

Бимба Жамбаловые техникэдэ дурлуулһан хүниие мүнөө һанахань бэрхэтэй. Тэрэ Сэлэнгын районой Цайдам нютагта. Галуута-Нуурай эрье шадар, хүшэр хүндэ дайнай жэлнүүдтэ ажалда дуршэжэ ехэ болоһон юм. Социалис Ажалай Герой, механизатор ябаһан, мүнөө тусхайта пенсионер Пылжит Жалсановагай хүдэлжэ байһан трактор тэрэ холын жэлнүүдэйнь эгээл элихэн домог дурасхаал мэтэ һанагдана. Хоёр жэлэй туршада Бимба тэрээнтэй хамта хүдэлөөд, 1948 ондо тракторын даажа абаһан юм. Ушарынь хадаа тэрэл жэлдэ хорин наһатай Бимба Жамбалов трактористнуудай курса дүүргэжэ, механизатор мэргэжэлтэй болоһон байгаа.

— Ажални, илангаяа үбэлэй янгинама хүйтэндэ хүшэр бэлэй. Отара, фермэнүүдтэ үбһэ, һолоомо зөөгшэ һэм. Заримдаа хуушан тракторни харгыдаа байшаха, тиихэдэнь тэрээнтэеэ носолдохол болохош. Бээлэйтэй гараар юушье хэхын аргагүй. Хүйтэн түмэр хургыешни хайраха, теэд яахыншье аргагүй трактораа заатагүй заһахал хэрэгтэй байгаа бшуу,—гэжэ тэрэ дурсан хөөрэнэ.

1950 ондо Бимба Жамбалов сэрэгэй албанда татагдаһан юм. Түрүүшээр тэрэ танк жолоодохо полковой һургуули амжалтатайгаар дүүргэжэ, жолоошон-механигай нэрэ зэргэтэй болоо. Удаань тэрээндэ самоходно артиллерийскэ түхеэрэлгэ даалгагдаа. Дүрбэн шахуу жэлэй туршада алба хэхэдээ, Бимба «САУ-гай эрхим жолоошон», «Эрхим наводчик—мэргэн буудагша» гэһэн тэмдэгүүдээр шагнагдаа бэлэй.

Комсомолой гэшүүн Бимба Жамбалов албанһаа бусажа, ерэмсээрээ булад агтынгаа жолоо адхажа, түрэл нютагайнгаа үрэжэлтэ газар хахалжа эхилээ. «Социализм» колхозой хүтэлбэрилэгшэд энэ һубэлгэн бэрхэ хүбүүе удангүй тракторно-таряан ажалай бригадын бригадираар томилоо һэн.

Колхозой правленидэ тэрэниие кукурузашадай звенээ даагшаар баталха тухай хэлсэхэдэ, зарим нэгэн, хай, эртэ бэшэ гү даа, — гэлдэн тэрээндэ этигэжэ ядаба. Энэньшье дэмы байгаа. Бимба Жамбалов эрхим механизатор байхаһаа гадна яһала бэрхэ эмхидхэлшэ байһанаа харуулаа. Оньһожоруулагдамал отрядай хүдэлмэриие тэрэ богонихон болзор соо эбтэй эетэйгээр эмхидхэжэ, урагшатай оншотой ябуулба. Отрядайнь гэшүүд кукурузын үндэр баян ургаса түйлахын тула даалгагдаһан газараа шанартайгаар элдүүрилжэ гараба. Колхозой партком, правлени залуушуулай эдэбхи үүсхэлые һайшаан дэмжээ һэн. Тиигэжэ тус отрядые техникээр, хүрэнгэ, мүн элдэб зүйлэй үтэгжүүлгээр хангаа. Отрядайхид түрүү механизаторнуудай, кукурузашадай дүй дуршэл шудалжа эхилһэн юм.

Тэрэ гэһээр лэ Бимба Ринчинович 28 жэлэй туршада кукурузын, түмһэтэ болон бусад тэжээлэй ургамалнуудай үндэр баян ургаса хуряана.

— Бимба Ринчинович, хорич найман жэлэй туршада, багсаахада, хэды мянган тонно кукуруза силосто даралсаа гээшэбта?

— Тоолоходом, 150 мянга гаран болоно хэбэртэй, — гэжэ тэрэ харюусаба.

Иигэжэл гушаад шахуу жэлэй туршада ган гасуур, Сүхэ, Сэлэнгэ мүрэнүүдэй үер усал болоод бусадшье байгаалиин таагүй эрхэ байдалай тохёолдобошье, даалгагдаһан ажалдаа амжалта түйлаһаар. Үнгэрэгшэ жэлдэ Бимба Жамбаловта «Сэлэнгын районой чемпион» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо. Кукурузашадай звенонүүдай социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр тэрэнэй нэрэ районой Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэжэ, хүтэлбэрилдэг звенонь КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагданхай.

Жамбаловай звеногой таряалан Сэлэнгэ, Сүхэ мүрэнүүдэй гол нуга газарта оршодог. Силосто ородог ургамалнуудайнь газар нёдондо жэлдэ 883 гектар болоо. Гадна тэрэнэй звено 50 гектарта түмһэтэ ургамал, 73 гектарта сроohото тарянай холимог зүйл, рапс ургуулаа һэн. Звеногойнь гэшүүд нёдондо жэлдэ урда урдынхидаал, саг соонь һайн шанартайгаар тарилга хэжэ, һайнаар харууһалаа. Теэд үер боложо, 273 гектар таряалангынь хосороо. Харин үлэһэн 660 гектарһаа эрхим ургаса — 72 мянган центнер гэхэ гү, али гектарһаа зуу гаран центнер ногоон набша намаа хуряагдаһан болоно.

— Мүнөө олон янзын тэжээлэй ургаса ургуулха гээшэ улам орёо болонхой,— гэжэ Бимба Ринчинович тайлбарилна. — Ушар юуб гэхэдэ, ургамал бүхэндэ тааруулагдаһан машина хэрэгтэй, тиигээдшье ургамал бүхэн өөрын технологитой. Мүнөө кукуруза багашагаар тарянабди. Тэрээндэ манай эндэхиһээ дулаан уларил хэрэгтэй. Манай газарай хүрьһэн хужартай, шабарлиг, харин кукурузые шэнэ, һайса элдэгдэһэн хара, боро газарта тарина гээшэбди. Кукуруза июниин эхеэр уһалагдадаг газарта таринабди. Тэрэнэй үшөө гаража эхилээгүй байхада жэжэ борнойгоор һөөлжэлүүлэн борнойлдогбди. Зуруд хоорондын элдүүрилгэ хоёр дахин хэгдэнэ.

Энэ жэлдэ звенодонь арбан хүн хүдэлнэ, тэдэ бултадаа механизаторнууд юм. Тэжээлэй ургамал 1200 гектарта таригдаа. Тэрэнэй 600 гектарынь Улаан сэсэг гэжэ Сэлэнгын эрье шадар, уһалууриин газарта оршоно. Уһалууриин һубаг хобоонууд заһагдаа, сэбэрлэгдээ, намар хахалагдаһан газар борнойлогдоо, газар хахалагдажа минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдаа. Б. Р. Жамбаловай звеногой машинистнүүд Анатолий Поспелов, Баяр Гармаев гэгшэд «Фрегат» машинаяа бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглана. Бүхэли үдэрэй туршада тэрээгээр уһа сасан һолонго татуулна.

Оньһон шэдиин хүсөөр «оруулагдажа» байһан бороогой дуһалнууд рапсын таригдаһан газар ундалуулна. Бимба Ринчинович баяртай:

— Рапс гээшэмнай ёһоор лэ шэмэтэй тэжээл даа! Намар ерэжэ хараа һеатнай, энэ 70 гектартамнай үнэтэ ургамалай үндэр ургаса үзэгдэхэл байха. Бусад ургамалнуудай талмайе манай звеногоорхин Николай Коломин, Василий Назаров гэгшэд хоёр бүлүүр түхеэрэлгээр уһална, — гээд Сэлэнгэ мүрэнэй эрье тээшэ зааба.

— Манай Жамбалов шэнги ажалаа саг соонь хэжэ амжаад байбал, «хурдадхалга» гэһэн үгын бодото удхые ажабайдалдаа лаб бэелүүлхэ байнабди,— гэжэ «Бестужевский» совхозой директор Иван Иролтуевич Балданов бидэнэртэй уулзахадаа онсолон тэмдэглээ һэн.

Звеногой бүхы гэшүүдэй совхозой дирекцитэй ажалай хэлсээ баталжа, гараа табиһаниинь тэдэниие журамтай болгоно, уялгална, мүн газар, уһандаа, техникэдээ эзэн ёһоор хандахые баадхана. Технологическа карта табилгада, ажахын тоосооной даабари хараалха, гаргашын лимит элирүүлхэ хэрэгтэ тэдэнэй хабаадаһаниинь шухала удхатай.

— Үнгэрһэн жэлнүүдтэ манай дирекциин талаһаа звеногоймнай баримталдаг бригадна подрядай гуримые эбдэдэг байһан ушарые нюужа болохогүй,— гэжэ Бимба Ринчинович хэлэнэ. — Хабар хэлсээ баталаад, даабари абаад, харин намар болоходо бултадаа энээние мартажархидаг. Намартаа таряаландаа наг шэбхэ гаргахын орондо фермэ, отарануудта тэжээл зөөхэ ушартай бологдоно. Энэ хадаа манние шухала хүдэлмэриһөөмнай таһалдуулна бшуу. Заримдаа намарай паар хахалжа үрдидэггүйбди. Манай совхоздо тарилгын дүүрэхэлээр лэ мөөртэ тракторнуудые, мүн минии механизаторнуудые ондоо хүдэлмэридэ абадаг. Хүнүүд коллективһээ удаан саг соо таһалдуулагдана. Иихэдээ ямар гурим, ажалай бүтээсэ тухай хэлэлтэйб даа! Харин энэ жэлдэ өөрынгөөл харюусалгата хүдэлмэри хэхэ арга боломжо манда үгтэхэ бээз гэжэ найданабди.

Түрэл нютагтаа Бимба Ринчинович Жамбаловай бэлиг шадабари һалбаран хүгжөө, мэдээжэ болоо. Кукурузашанай олон жэлэй оролдосотой ажал Октябриин Революциин болон Ажалай Улаан Тугай орденуудаар, мүн олон Хүндэлэлэй грамота ба медальнуудаар тэмдэглэгдэһэн байна. Үнгэрэгшэ жэлэй ажалай дүнгөөр ВДНХ-гай бэлэг «Москвич» машинаар шагнагдаа.

Бимба Жамбалов ажал хүдэлмэриингөө үндэр сэгнэлтээр үлүүсэ омогорходоггүй, мүнөө энэ баян дүй дуршэлтэй нүхэрнай өөрынгөө омогорхомоор ажалша бэрхэ шабинартайшье болоо.

Теэд ажалша, үнэн сэхэ хүн хэзээдэ солотой габьяатай байдаг гүбэ. Нютагаархидынь Б. Жамбаловые Новоселенгинскын сельскэ Соведэй депутадаар һунганхай. Сэбэр сэхэ сэдьхэл, хүнүүдэй ажабайдалай хүшэр хүндэ үедэ тэдээндэ туһалха хүсэлэн, али шэнэ юумэ мэдэхэ, ойлгохо, оролдолгонь, дутуу дундые шүүмжэлдэгынь,— эдэ бүхы ёһотой совет хүнэй шанар шэнжэ тэрэнэй сельскэ Соведэй депутадай, совхозой арадай хиналтын бүлэгэй гэшүүнэй болон агитаторай уялга дүүргэхэ хэрэгтэнь туһална.

Танай ажалда юун һаалта хэдэг бэ гэжэ асуухада: — Хамтын хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандалга, эдэбхи үүсхэлгүй байлга,— гэжэ тэрэ хүрэһөөр харюусана. — Эндүүрһэн хүниие үнэншүүлжэ, сэдьхэлыень заһахада, шадахагүй хүниие һургахада болохо, харин гектар газар хэды шэнээн орооһо таряа, үбһэ тэжээл үгэхэб, фермэнүүдтэ хэды шэнээн һүн һаагданаб, адууһа мал атарланаб гэжэ огто һонирходоггүй хүниие яалтайб даа. Арад зоной ажал хэрэгтэ һанаа амараар хандадаг хүнүүд үсөөржэ байна гэжэ һананаб. Партийно-политическэ болон ажахын хүдэлмэриин хубилгагдан шэнэдхэгдэжэ эхилхэлээр совет хүн бүхэнэй сэдьхэлэй байдал, патриотическа уялга, урагшаа эрмэлзэлгэ гэхэ мэтэ партиин эрилтэтэй сүм таарана. Эдэ бүгэдые бултадаа һайса ойлгожо, ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандадаг болохо зэргэтэйбди.

Партиин зэргэдэ эгэс гушан жэл соо ябажа байһан Б. Р. Жамбалов иигэжэ сэдьхэн, ажаллажа ябана ха юм.

Р. БАЛДАНОВ,
журналист.

Сэлэнгэ.

АМЖАЛТЫН ЭШЭ ҮНДЭҺЭН

най соведэй ажалшад халуунаар дэмжэв. Эдэ түрүү Соведүүдэй гаргаһан үүсхэл хүдөөгэй бүхы тосхон һууринуудай ажалшадай хамтын суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Удаань сельскэ Соведэй ээлжээтэ бэшэ сесси үнгэргэжэ, «Үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ хүн зониие элсүүлхэ талаар депутадуудай ябуулха худэлмэри тухай» асуудалда зүбшэн хэлсээ һэмди. Сесси дээрэ соведэй ажалшадай үбһэ хурялгын үедэ бэелүүлхэ социалис уялганууд баталагдан абтажа, районойнгоо бүхы хүн зондо нээмэл бэшэгээр хандаһан байнабди. Тиигэжэ бидэнэр үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэеэ хэзээ хэзээнэйхиһээ эмхитэйгээр, һайнаар үнгэргэхэ, шанар һайнтай тэжээл ехээр бэлэдхэхэ талаар социалис уялгануудые абаа һэмди. Абаһан эдэ уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын тулада сельскэ Совет зохихо шиидхэбэринүүдые абажа, эмхидхэлэй худэлмэри ябуулаа. Жэшээлхэдэ, үбһэ хурялгын үедэ, мүн овощой хойноһоо харууһалалга хэхын тула автотранспорт оложо үгэхэ гэхэ мэтээр совхозой дирекци уялгалагдаа һэн. Тиихэдэ айл бүхэн 5—5 центнер үбһэ бэлэдхэхэ, 0,10 гектар овощой хойноһоо харууһалха болон бусад уялгануудые абаһан байна.

Үбһэ хурялгын үедэ соёлой байшангуудай, худалдаа наймаанай, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын предприятинуудай, медицинын эмхи зургаануудай худэлмэрилэгшэд бултадаа графигай ёһоор үбһэшэдые хангажа байхаар уялгалагдаа һэн.

Нютагай Соведэй зүгһөө шиидхэбэринүүд абтаа, социалис уялганууд баталагдаа, депутадууд худэлмэреэ эдэбхижүүлээ, ажалша коллективүүдэй урдахи зорилгонууд тодорхойлогдоо һэн.

Эдэ шиидхэбэринүүдые саг болзортонь дүүргэхын тула Соведэй бүхы депутадууд оролдолго гаргаһан байна.

Үбһэшэдэй звенонуудай хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүд саг болзортоо гэхэ гү, али 5 хоног бүри согсологдожо, «Дружба» совхозой, ОПХ-гай бүхы үбһэшэдэй дунда тараан дэлгэрүүлэгдэдэг байгаа. Мүрысөөнэй дүнгүүдые саг дарыдань олондо соносхохо гээшэ шухала удха шанартай гээшэ ааб даа.

Сельскэ Соведэй гүйсэдком үбһэ хуряалгада хабаадагшадые гол анхарал доро байлгаха гэжэ шиидээ. Тэдэниие һайнаар хангаха асуудалда онсо анхарал хандуулагдаһан байна. Худалдаа наймаа һайжаруулхын тула магазинуудайнгаа худэлдэг гурэмые ондоо болгообди. Хэрбээ урдань үглөөнэй 8 часһаа үдэшын 7 саг болотор бүхы магазинууд нээлгэтэй байдаг һаа, мүнөө үглөөнэй 7 сагта нээгдээд, үдэшын 8 саг болотор худэлдэг болоо. Автолавкын худэлмэри үбһэшэдтэ одоол шухала даа. Тиимэһээ тэрэнэй худэлхэ тодорхой график табигданхай юм. Автолавкын жолоошон-наймаалагша С. Ш. Норбоев худалдан абагшадтаа хүндэтэй хүн болонхой.

Үбһэ хуряалгада хүгшэн, залуугүй хабаадуулха хэрэгтэ, овощой хойноһоо харууһалалга хэхэ худэлмэридөө Соведэймнай депутадууд нилээд амжалтатай. Жэшээлхэдэ, Соведэй депутат Галина Егоровна Шурыгина округойнгоо хүн зониие овощ харууһалалгада ажал хэхээр бүхы хүнүүдые хабаадуулһанай түлөө депутадуудай хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ шалгаржа, «Округтоо эрхимээр худэлмэри ябуулдаг депутат» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна. Тэрэнэй округто ажаһуугшад— дайнай ба ажалай ветеранууд С. К. Мельгунов, Л. И. Пахомова, почтальон П. Г. Спиридонова, һаалишан А. Р. Сафронова болон бусад депутадай хүтэлбэри доро ехэл эмхитэйгээр ажаллана.

Соведэй депутадууд — луговод А. М. Гончаров, МТМ-е даагша И. Л. Садовский, совхозой ахамад бухгалтер Д. Д. Дондокова, һү һаалиин 1-дэхи фермые даагша Е. Л. Раднаева, жолоошон В. С. Белых, КПСС-эй XXVII съездын нэрэмжэтэ 2-дохи фермые даагша Ц-Х. Р. Жалсараева, хуулиин наһа гүйсөөгүйшүүлэй хэрэг эрхилдэг инспектор Т. В. Федорова болон бусад үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын худэлмэридэ урданайхиһаа эдэбхитэйгээр оролсоо.

Депутадууд гэр бүлын, һурагшадай звенонуудые эмхидхэхэ хэрэгтэ ехээр нүлөөлөө. Жэшээлхэдэ, 7—10 классуудай 12 һурагшад «Ольтирог» гэһэн сабшалан дээрэ ажаллажа, 450 центнер эрхим шанартай үбһэ бэлэдхээ. Энэнь үнгэрэгшэ жэлдэ һурагшадай звеногой бэлэдхэһэн үбһэнһөө 2 дахин ехэ гээшэ. Һурагшад Зориг Доржиев, Баир Норбоев, Алеша Петров, Александр Раднаев, Агбан Гомбоев болон бусад тус звенодо эрхимээр ажаллаа бшуу. Тэдэнэй нэгэн — Агбан Гомбоев, 9-дэхи класс дүүргэһэнэй удаа тэрэ хониной нооһо хайшалалгада хабаадахадаа, совхоз соогоо нэгэдэхи һуури эзэлжэ, 75 түхэриг мүнгэн шанда хүртэһэн юм. Мүнөө үбһэ хуряалгада эрхимээр ажаллана.

Тиигэжэ бидэнэр үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ соведэйнгөө бүхы хүнүүдые — ехэ багагүй хабаадуулаа гээшэбди. Тэрээнһээ уламжалан, үбһэ хуряалгын түсэб «Дружба» совхоздо һаяын үдэрнүүдтэ дүүргэгдэхэнь. ОМС-эй туршалга-үйлэдбэриин ажахын худэлмэришэд үбһэ бэлэдхэхэ түсэбөө августын 5 болотор сүм дүүргэв. Бүхыдөө тэндэ 11.600 гаран центнер үбһэн бэлэдхэгдэбэ. Сенаж хэхэ түсэб 2 дахин үлүүлэн дүүргэгдэв.

Үбһэ хуряалгын үедэ депутадуудай бүлэгүүд болон постнууд һайнаар худэлөө. «Дружба» совхоздо депутадуудай 7, туршалга-үйлэдбэриин ажахыда 5 пост эмхидхээ һэмди. Эдэ постнуудай дундаһаа совхозой ахамад мелиоратор депутат Н. А. Ерофеев, совхозой арадай хиналтын бүлэгэй түрүүлэгшэ депутат Е. П. Раднаева гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг постнууд илангаяа эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа, үйлэдбэри дээрэ дутуу дунданануудые усадхаха талаар хэмжээнүүдые абалсаа.

Гэр бүлөөрөө үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ ябадаг заншалые бидэ һайшаадаг, дэмжэдэг гээшэбди. Хара-Шэбэрэй отделенидэ, жэшээлхэдэ, Эхэ-Герой Екатерина Гамбуловна Абидуева ажалай ветеран — аха Мунко Гамбуловичтайгаа, үхибүүдтэйгээ хамта — аяар 8 хүн гар хажуугаар үбһэ сабшажа, совхоздошье туһалжа, өөһэдөөшье үмсынгөө малые үбһэтэй болгодог юм. Юрэнхыдөө, ажалай ветеранууд — С. Х. Белых, А. И. Какаулин, Д. А. Цыбиков, А. М. Белых, Л. В. Белых болон бусад үбһэ хуряалгын худэлмэридэ өөрынгөө дураар гаранхай.

Арбан хоёрдохи табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ зорилго урдаа табяад, үйлэдбэри дээрэ, хүдөө ажахын продукци ехээр абаха талаар байгша онойнгоо түсэбүүдые бэелүүлхын тула манай соведэй ажалшад унаһан малгайгаа абаха сүлөөгүй ажаллажа байна. Тиигэжэл бидэ партиин зааһан хурдадхалгын замда гараха хүсэлэнтэйбди.

В. СОДНОМОВА,
Загарайн районой Первомаевска сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

Августын 17—СССР-эй Агаарай Флодой үдэр

ЭСЭГЭ ОРОНОЙМНАЙ ДАЛИНУУД

Манай Эхэ орон бүгэдэ арадай һайндэр — СССР-эй Агаарай Флодой үдэрые августын 17-до баяр баясхалантайгаар тэмдэглэжэ байна. Заншалта энэ үдэр хадаа Эсэгэ оронойманай авиациин түйлалтануудые харалгын, авиационно промышленностиин эрдэмтэдэй, конструкторнуудай, худэлмэришэдэй, сэрэгшэд-авиаторнуудай, ДОСААФ-ай гэшүүдэй, СССР-эй Агаарай Флодой хүсэ шадал, алдар соло, Эхэ оронойманай хүсэн түгэс далинуудые байгуулдаг бүхы хүнүүдэй амжалтануудые тэмдэглэдэг үдэр болоно.

Энэ жэлдэ СССР-эй Агаарай Флодой үдэр онсо эрхэ байдалда тэмдэглэгдэжэ байна. Манай Эхэ орон эрид хубилалта түйлаха замда гаранхай. КПСС-эй XXVII съезд дээр табигдаһан ороноо экономическа ба социально-политическэ талаар хүгжөөлгын, гүрэн түрынгөө обороные бэхижүүлгын ехэ ба орёо бэрхэшээлтэй асуудалнуудые совет арад шиидхэжэ байна.

Совет авиациин алдар солото дайшалхы зам манай арадай, тэрэнэй шэн зоригто зэбсэгтэ хүсэнүүдэй баатар түүхэтэй таһаршагүй холбоотой юм. Тэрэниие байгуулга ба хүгжөөлгэдэ Владимир Ильич Ленин ехэ анхарал хандуулдаг байгаа. Соведүүдэй орон агаарай флодые байгуулха талаар үндэһэн шухала шиидхэбэринүүдые абаха зуураа, авиаци хадаа амгалан сагай үедэ транспортын онсо шухала үүргэ дүүргэхэһээ гадна, зэбсэгтэ хүсөөр дайсадтай тэмсэлдэ хүсэ ехэтэ зэбсэг болоно үгэхэ гэжэ тэрэ харадаг байгаа.

Агуу ехэ Октябриин революциин илалтын һүүлээр граждан дайнай ба ажахын һандарал ехэтэй эрхэ байдалда Соведүүдэй ороной ажалшад хуушан самолёдуудые миил заһабарилха бэшэ, харин шэнэ самолёдуудые бүтээн гаргажа эхилээ. Бэлэн болгогдоһон самолёдууд республикадамнай дайсанай зүгһөө эгээл аюултай фронтнуудта эльгээгдэдэг байһан юм.

Граждан дайнай һүүлээр, манай Эхэ орониие дайсадай хүреэлэн, добтолон орохоор саг үргэлжын аюул тохёолдуулжа боломо эрхэ байдалда Коммунис партимнай, Совет правительствамнай В. И. Ленинэй захяа заабаринуудые бэелүүлэн, Зэбсэгтэ хүсэнүүдээ, тэдэнэйнгээ таһаршагүй нэгэ хуби — ВВС-ые бэхижүүлгэдэ онсо анхарал хандуулдаг байгаа. Агаарай флодые байгуулга бүгэдэ арадай хэрэг гэжэ соносхогдоо бэлэй. Авиационно заводуудые, эрдэмэй ба һуралсалай албан зургаануудые байгуулгада, худэлмэришэд болон таряашадай дундаһаа авиационно кадрнуудые бэлдэлгэдэ мүнгэн зөөри һомологдодог һэн.

А. Н. Туполевай, А. А. Архангельскын, С. В. Ильюшинэй, Н. Н. Поликарповай, А. С. Яковлевай конструкторска бюронуудай коллективүүдэй зохёоһон түргөөр ниидэдэг шэнэ самолёдууд Соведүүдэй ороной огторгойдо тэдэ жэлнүүдтэ дэгдэн гарадаг болобо.

1931 оной январьда Ленинскэ комсомол өөрынгөө IX съезд дээрэ агаарай-сэрэгэй флодые шефтээ абаха тухай шиидхэбэри гаргаа бэлэй. Энэ шиидхэбэриин ашаар залуушуулай дунда үзэгдөөгүй ехэ эдэбхи үүсхэл дэлгэржэ, ВВС-тэ алба хэхэ, ниидэхэ хэрэг шудалха үсэд нэтэрүү хүсэл эрмэлзэл тараһан түүхэтэй.

30-аад онуудай хахадаар манай орондо авиационно шэнэ түйлалтануудай шата нээгдэһэн гээшэ. Манай лётчигуудай холын зайда ниидэлгэ ба рекорднуудые түйлаха ябадал бүгэдэ нийтын баяр баясхалан асараа. Тэрэл үедэ дэлхэйн рекорднуудай гурбанай нэгэнһээ дээшэ хубинь имагтал совет лётчигуудаар түйлагдаһан юм. Челюскинецүүдые абаралгаар хэгдэһэн баатаршалга арад зоной дурасхаалда хэтэ мүнхэдөө оронхой. Тэрэ абаралгада хабаадагшад А. Ляпидевский, С. Леваневский, В. Молоков, А. Каманин, М. Слепнев, М. Водопьянов, И. Доронин гэгшэд орон доторoo анха [...]лэн Эхэ оронойнгоо дээдын шагнал — Советскэ Союзай Геройн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртөө бэлэй.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын гал дүлөөр соробхилһон Агуу ехэ дайнай жэлнүүдтэ манай орондо зэрлиг муухайгаар добтолон ороһон фашис Германиие бута сохилгодо совет авиаци хубитаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр оруулһан байна. Авиациин хабаадалгагүйгөөр манай сэрэгүүдэй нэгэшье томо операци үнгэргэгдөөгүй байха юм. Бүхы фронтнууд дээрэ болоһон тулалдаануудта газараар дабшадаг сэрэгүүдтэй, далайн-сэрэгэй флодтой нягта харилсаатайгаар, мүн өөһэдынгөө хүсөөршье совет авиаторнууд дайсанда шанга сохилтонуудые хэдэг бэлэй. Гэхэтэй хамта совет авиациин сохилтын хүсэн таһалгаряагүй ургажал байгаа. Москва шадар болоһон контрдобтолгодо совет талаһаа 1200 шахуу самолёдой хабаадаһан һаа, Курска тулалдаанда—4,300-һаа дээшэ, Белоруссиие сүлөөлэлгын үедэ — 6000 шахуу, Берлинэй операцида—7.500 самолёт хабаадаа. Дайнай жэлнүүдтэ совет лётчигууд 3 миллион 125 мянга дахин самолёт-ниидэлгэ хэжэ, дайсанай сэрэгшэдэй хүсэндэ, дайшалхы техникэдэнь асари ехэ хохидол ушаруулһан байха юм. Совет-герман фронт дээрэ усадхагдаһан фашистнуудай 77 мянган самолёдой 57 мянганиинь манай авиациин хүсөөр үгы хэгдэһэн гээшэ.

Совет бүргэдүүдэй шэн зоригто баатаршалгые Эхэ оромнай үндэрөөр сэгнэһэн байна. 200 мянганһаа дээшэ авиаторнууд гүрэн түрынгөө шагналда хүртэһэн, тэдэнэй 2424-ниинь Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэдэ, 65 хүн энэ үндэр нэрэ зэргэдэ хоёр дахин, тиихэдэ авиациин маршалнууд А. М. Покрышкин ба И. Н. Кожедуб — гурба дахин хүртөө һэн. 897 авиасоединени ба частьнууд СССР-эй орденуудаар, 708 часть хүндэтэ нэрэтэй болоһон ба 228-ниинь Гвардиин нэрэдэ хүртэнхэй.

Сэрэгэй частьнуудта авиационно шэнэ түхэлэй техникын олоор абтажа, тэдэнэй дайшалхы арга боломжонуудай улам үргэдэхэ бүри, агаарай-сэрэгые дайшалхы ёһоор хэрэглэхэ ёһо гуримууд саг үргэлжэ хубилгагдан, авиациин элдэб түрэлэй подразделенинүүдэй тактика мүн лэ баяжаһан байха юм. Дайнай жэлнүүдтэ добтолгодо авиаци хэрэглэлгын шэнэ онол арга бии боложо, авиацида хэрэглэгдээ һэн.

Совет арадай, тэрэнэй Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй түйлаһан Агуу ехэ Илалта манай нийтын ба гүрэнэй байгуулалтын илагдашагүй хүсэ шадалые, коммунизмын уг зорилгые, социализмын, совет сэрэгэй искусствын арсалтагүй булюу һайн талыень эли тодоор харуулһан гээшэ. Коммунис парти хадаа манай бүхы илалтануудые эмхидхэгшэ байгаа. Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй илагдашагүй байһаниинь тэрэнэй хүтэлбэриһөө эхи захатай.

Гэхэтэй хамта дэлхэйн хоёрдохи дайнай үрэ дүнгүүдһээ империалис гол гүрэнүүдэй толгойлогшонорой һургаал абаагүй байһаниинь харамтай. Америкын Холбоото Штадуудаар толгойлогдоһон тэдэнэр Советскэ Союзда социалис бусад оронуудта эсэргүү, ээрхэг түримхэй шэнэ дайнай түсэбүүдые зохёоно.

Дайсанай гэнтын добтолгоһоо ороноо хамгаалхын, совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй дайшалхы бэлэн байха ба техническэ талаар хангалгые мүнөө үе сагай эрилтэдэ харюусама байхын тулада Коммунис парти болон Совет правительствамнай хэрэгтэй бүхы юумэ сүм хэнэ. «Совет хүнүүдэй амгалан тайбан байдалай бата найдамтайгаар аршалан хамгаалагдахын тулада СССР-эй Оборонын хүсэ шадал хэрэгтэй хэмжээндээ байлгагдана» гэжэ КПСС-эй XXVII съезд онсолон тэмдэглэһэн байха юм.

Эхэ оронойманай оборонын хүсэ шадал бэхижүүлхэ тухай КПСС-эй эсэшэ сусашагүй анхарал оролдолгын ашаар ВВС дайшалхы шанар шэнжынгээ талаар шэнэ шатада гаргагданхай. Агаарайманай сэрэгүүд мүнөө үеын эрхим һайн техникээр, буу зэбсэгүүдээр хангагданхай. Сохилто хэхэ ехэ хүсэ шадалтай байһан тула тэрэ хадаа газарта, тэрэшэлэн уһан далайн уудамда хэгдэһэн дайшалхы асари ехэ операцинуудай ябасада, мүн эсэсэйнь түгэсхэлдэ нүлөөлхэ арга шадалтай.

Ракетэнүүдтэй самолёдууд манай ВВС-эй дайшалхы гол хүсэн гэжэ тоологдоно. Энэ хадаа ниидэлгын тактикын талаар үндэр үрэ дүн харуулдаг, онсо мэргэнээр ракетнэ буудалга хэхэ, бомбо хаяха, пушкаар буудаха зэбсэгүүдтэй, аалан шэглүүлгын радиоэлектронно түхеэрэлгэнүүдтэй, ниидэлгэ жолоододог автомат системэтэй дайшалхы орёо нарин комплекс болоно. Мүнөө үеын авиаци дайшалхы ябуулгын тон шухала шэнжэ шанар харуулха аргатай: жэшээнь, жэлэй ямаршье сагта, сагай уларилай ямаршье эрхэ байдалда ниидэжэ, газараар дабшаһан сэрэгтэ эдэбхитэйгээр туһалха, дайсанай зэбсэгүүдэй хоро хүргэхэ зонодо оронгүйгөөр, бүри холын зайһаа орёо бэрхэшээлтэй олон зорилго дүүргэжэ шадаха.

Гэбэшье техникэ гээшэ дайшалхы хүсэнэй нэгэхэн хубинь болоно. Тиимэ техникын Коммунис партидаа, совет арадтаа хизааргүй үнэн сэхэ, үзэл бодолой талаар хатуужаһан, зориг түгэлдэр, шадабари, мэргэжэл ехэтэй агаарай сэрэгшэдэй мэдэлдэ байхань айхабтар шухала. Өөрынгөө сэрэгэй ба патриот ёһоной уялгада үнэн сэхэ байһанаа манай сэрэгшэд бодото хэрэг дээрэ гэршэлэн харуулна. Манай сэрэгэй лётчигууд шэн зориг, баатаршалга, харюусалгын талаар интернациональна уялгаяа дүүргэхэ ябадал гансахан Афганистанда бэшэ, харин орон дотороо онсо шухала даабари дүүргэлгын үедэшье харуулна.

Мүнөө сэрэгэй зунай һуралсал түлэг дундаа. Сэрэгшэд-авиаторнууд өөһэдынгөө шадабари мэргэжэлые, дайшалхы бэлэн байлгаяа эсэшэ сусашагүйгөөр дээшэлүүлнэ, журамаа, эмхитэй байлгаяа шангадхана. Агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдтэ эрхим һайнаар һурагшадай, эрхим подразделенинүүдэй, частьнуудай, агаарай тулалдаанай мастернуудай тоо улам олошорно. Полковник А. Безруких ба подполковник Р. Хайрутдинов, гвардиин полковник А. Лабковский ба гвардиин подполковник Б. Тарусов болон бусадай командалдаг сэрэгэй коллективүүд арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлэй социалис мүрысөөндэ түрүүлэн ябана.

Сэрэгшэд-авиаторнуудтай хамта Ленинэй ба Октябриин революциин ордента граждан авиаци СССР-эй Агаарай Флодой үдэрые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтажа байна. Мүнөө аэрофлодой маршрудууд дэлхэйн бүхы шахуу оронуудта хүргэгдэнхэй. Дунда зэргээр абахада, совет зуун миллион хүн зон жэл бүхэндэ тэрэнэй пассажир болоно, авиалиниинь ута — миллион километртэ хүрэнхэй.

Коммунис партиимнай эсэшэ сусашагүй анхарал оролдолгын ашаар совет оромнай өөрынгөө хүсэтэ далинуудые нимэ ехээр дэлинхэй. Энээнэйнь аша туһада сэрэгшэд-авиаторнууд дайшалхы бэлэн байлгаяа саашадань дээшэлүүлэн, һуралсал болон дайшалхы зорилгонуудаа аша үрэ ехэтэйгээр бэелүүлэн, мүнөө үеын авиационно техникэ найдамтайгаар шудалан харюусана.

СССР-эй Агаарай Флодой үдэр сэрэгэй лётчигууд дайшалхы харуулдаа жагсан, ямаршье дайсанһаа Эхэ ороноо хамгаалхаар бэлэн байһанаа харуулна.

Г. ДОЛЬНИКОВ,
Авиациин генерал-полковник,
Агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй Главнокомандалагшын орлогшо, Советскэ Союзай Герой.

БАЯСУУЛБА

Үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын халуун хаһада хүдөө ажахын худэлмэрилэгшэдые комплексноор хангаха худэлмэридэ ехэ анхарал район дотор хандуулагдана.

Июлиин 29-һөө августын 1 болотор Яруунын районой түбэй соёлой байшангай агиткультбригада, районой больницын врачнууд автомагазинай худэлмэрилэгшэдтэй хамта Заза голой эхиндэ, Түрхэл, Нохоони нуурнуудай эрьеэр түбхинэһэн үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын бригаданuудта, мүн малшадта айлшалба. Дүн хамта долоон ажахын хорин долоон малшадай ба дүрбэн үбһэшэдэй бригадануудай урда тэдэнэр концерт табижа, лекци уншажа, районойнгоо ажалшадые урмашуулан баясуулба. Тус коллективые партиин райкомой инструктор Д-Д. Ц. Гармаев хүтэлбэрилөө.

Таряа хуряалгын халуун хаһа һаяар эхилхэеэ байна гээшэ. Тиимэһээ энэ үүсхэлээ улам саашадань хүгжөөн, таряашадаа эрхимээр хангаха түсэбтэйбди.

Н. КУГАЕВСКИЙ,
партиин Яруунын райкомой агитаци болон пропагандын таһагые даагша.

АЛДАР СОЛОТОН ОЛОШОРОГ ЛЭ!

Ажалай Улаан тугай ордента авиационно заводой худэлмэришэд һайндэрнүүдые ажалай амжалтатайгаар угтадаг, тэмдэглэдэг һайн һайхан ёһо заншалтай юм. Эдэнэр мүнөөдэр СССР-эй Агаарай Флодой үдэрые тэмдэглэжэ байхадаа, үйлэдбэри дээрэ 25 жэлэй туршада худэлжэ гараһан ажалайнгаа түрүүшүүлые баяр ёһолол орошон байдалда хүндэлхэнь.

Заншалта һайндэрэйнгөө хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаһан заводой худэлмэришэд арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбтэ даабари болзорһоонь урид дүүргэхэ уялга, хараа түсэб жэлэй эхиндэ урдаа табяа һэн. Эдэнэр үнгэрөөд байһан долоон һарын туршада продукци / үйлэдбэрилхэ түсэбөө 102 процент дүүргэбэ.

СССР-эй Агаарай Флодой хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаһан заводой коллективүүдэй дундаһаа бэлэдхэлэй, хабсаралгын, механическа болон бусад цехүүдэй худэлмэришэд ажалай эрхим үрэ дүн харуулһан байба. Дурсагдагша коллективүүдэй энэ амжалтада ажалай ветеранууд, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй оруулһан хубитань ехэ юм. Ажал, худэлмэридөө үдэр бүри амжалта түйлажа ябадаг түрүүшүүл мүнөөдэр стадион дээрэ үнгэргэгдэхэ һайндэрэй баяр ёһололдо гэр бүлөөрөө ерэжэ тэмдэглэхэнь гээшэ. Тэдэнэй дунда заводто 25 жэлэй туршада худэлжэ гараһан гурбан зуугаад үйлэдбэриин түрүүшүүл бии. «Заводой хүндэтэй ветеран» гэһэн нэрэ солодо хүртэһэн ажалай түрүүшүүл Н. Н. Никитин, Н. Д. Картошов, Н. П. Степанова, Л. Г. Рогожникова, М. Е. Дегтярев болон бусадые эдэнэрэй дундаһаа нэрлэхэ дуран хүрэнэ.

Мүнөөдэр токарь Г. Г. Вокин, хабсаргагша Н. Г. Котозев, үйлэдбэриин мастер А. А. Цагалюк, слесарьнууд А. Н. Кукушкин, П. С. Филин болон бусадай нэрэнүүд заводой худэлмэришэдэй алдар солын дэбтэртэ сугларгшадай нэрьемэ альга ташалган доро бэшэгдэбэ.

Коллективэй амжалта бригада, участок бүхэндэ хэнэй ямараар худэлжэ гараһанһаа дулдыдадаг гээшэ. Тиимэһээ заводой цех, бригаданууд даалгагдаһан участок дээрээ ажалай амжалта түйлахын түлөө ехэ оролдолго гаргадаг гэжэ тэмдэглэлтэй. Эндэ нүхэд Кузнецов, Комогорцев, Соболев, Ващенко, Козлов, Сидоров гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг коллективүүд социалис мүрысөөндэ хододоо түрүү һуури эзэлжэ ябадагаараа суурхаһаар үнинэй.

Ордента заводой худэлмэришэдэй дунда гэр бүлөөрөө худэлэгшэдэй тоо олон болонхой. Тэдэнэй дундаһаа Сычевтоной, Свиридовтэнэй, Ермошкинтоной, Антоновтоной, Беляевтанай гэр бүлынхидые тэмдэглэе.

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые ажал худэлмэридөө саг соонь бэелүүлжэ эхилһэн заводой худэлмэришэдэй арбан хоёрдохи табан жэлэй түсэбтэ даабари болзорһоонь урид дүүргэхэнь лабтай. Энээндэ мэргэжэл һайнтай худэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд, ажалай ветеранууд үнэн зүрхэнһөө хандажа худэлхэдөө, ажалайнгаа журам хараа байса һайжаруулха, үйлэдбэри дээрэ шэнэ онол аргануудые олоор нэбтэрүүлхэ асуудалда онсо анхаралаа хандуулна гээшэ.

А. БЕЛОУСОВА,
«Полёт» газетын редактор.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ажалай ветеран М. Е. Дегтярев.

ТАСС — АПН

ХИЛЫН СААНАҺАА

ХАНИ БАРИСААТА [...]РЭЛДӨӨН ТУХАЙ

[...]АТАР. «Ле-[...]арисаан хэтэ-[...] гэһэн гаршаг [...]ой хэблэл [...]ай Генераль-[...] М. С. Горба-[...]эй ЦК-гай Ге-[...]ретарь, МНР-[...] хуралай Пре-[...]рүүлэгшэ Ж. [...]һэн хани ёһо-[...] тухай тоо-[...] Энэ уулзал-[...]дха шанартан [...] болоно гэжэ [...] тэмдэглэнэ. [...] хоёр оронон [...] мүнхын ха-[...] тухай Лени-[...]ургаалнуудые [...] баяжуулаа. [...]лон КПСС-эй [...]ани харилсаае [...]МНР-эй болон [...]орондохи аха [...] бүхы харил-[...]гүнзэгырүүлэв. [...]чев болон Ж. [...]лзалга дотоо-[...]аадын полити-[...]дэһэн шухала шэглэлнүүдээр манай оронуудай партинуудай, арадуудай бата нэгэдэлтэй байһые, эб найрамдалай, социализмын ба дэбжэлтын хэрэгтэ тэдэнэй гүнзэгы талархалые, манай нийтын уг зорилгонуудые сахин хамгаалхые батаар шиидэнхэй байһыень үшөө дахин элирхэйлбэ.

Азиин ба Номгон далайн оршондохи оронуудай аюулгүйе бэхижүүлгын, буу зэбсэгүүдые, нэн түрүүн ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хизаарлаха ба хорооохо аша туһада харюусаһан шэнэ совет үүсхэлнүүдые Монголой хүтэлбэрилэгшэ хөөрэлдөөнэй үедэ үндэрөөр сэгнэбэ. Энэ районой гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаанда хүсэ хэрэглэхэ ябадалые зайсуулха тухай МНРП-гэй XIX съезд дээрэ батадхагдаһан МНР-эй дурадхал, мүн КНДР-эй. Вьетнамай, Лаосой болон Кампучиин мэдээжэ эб найрамдалта үүсхэлнүүд эдэ уг зорилгонуудтай тон адли байна.

ТОКИО. Түлхин гаргадаг Н-7 түхэлэй гурбан шататай шэнэ ракетэ Японой Кюсю арал дээрэхи Танэгасими гэжэ космодром дээрэһээ табигдаба. Японой Эн-эйч-кэй гэдэг радио-дамжуулгын корпорациин корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, түлишын системэдэ эбдэрэлгэнүүдэй элирүүлэгдэһэнһээ уламжалан, урда тээнь нимэ ракетэ табилга хойшолуулагдаа һэн. Шэнгэн водород болон кислородоор хүдэлдэг шэнэ түхэлэй двигателээр хангагдаһан ракетэ Газарые тойрон дабшаха хэмэл ододые замбуулинай замда гаргахаар хараалагдана. Тэрэ 550 килограмм хүрэтэр шэгнүүртэй объектнуудые замбуулинай дайдада гаргаха аргатай юм. Японой геодезическэ албанай хэрэглэхэ ёһотой Газарые тойрон дабшадаг хоёр хэмэл одые замбуулинай дайдада гаргаха гээшэ тэрэниие ниидхүүлгын гол зорилго болоно. Тэрэнэй хоёрдохи шатые өөһэдынгөө «Дельта» гэжэ түлхин гаргагша ракетэдэ хэрэглэхые хараалһан Холбоото Штадууд энэ ракетээр ехэ һонирхоно гэжэ корреспондент тэмдэглээ. Японой шэнэ ракетэ Баруун Европын «Ариан» гэжэ ракетые хойшонь түрижэ гаргахадаа, магадгүй гэжэ баруун европынхид һанаагаа зобоно.

ШЭНЭ РАКЕТЭ ТАБИГДАБА

ОРОД ХЭЛЭНЭЙ БАГШАНАРАЙ КОНГРЕСС

БУДАПЕШТ. Ород хэлэн хадаа эб найрамдалай болон хани барисаанай хэлэн болоно. Тэрэ саашадаашье үгээ ойлгoлсолгодо, харилсаа холбоондо — алба хэхэ, соёлой үнэтэ баялигуудые халан абалсалгада нүлөөлхэ байна гэжэ Ород хэлэнэй ба литературын багшанарай Венгриин ниислэл хотодо боложо байһан уласхоорондын VI конгрессто хабаадагшадай хэлэһэн үгэ соо тэмдэглэгдэнэ.

Ород хэлэ нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлгэдэ, дүршэл шадабаритай багшанарые һурган бэлдэлгэдэ совет мэргэжэлтэдэй хэжэ байһан ажал ябуулгада конгресс дээрэ үндэр сэгнэлтэ үгтэбэ. Һүүлэй дүрбэн жэлэй хугасаа соо хүгжэжэ байгаа оронуудһаа ород хэлэнэй ба литературын 40 мянган шахуу багшанар СССР-тэ мэргэжэлээ дээшэлүүлһэн байна. Бусад оронуудай русистикын түбүүдтэй харилсаа холбоогоо үргэдхэжэ байдаг А. С. Пушкинай нэрэмжэтэ Ород хэлэнэй институдай коллектив тушаа олохон һайн һайхан үгэнүүд хэлэгдээ.

Иимэ олоной хабаадалгатай хуралдаае Венгридэ үнгэргэжэ байһандаа ехэ зол хубитайбди гэжэ Ород хэлэнэй ба литературын багшанарай уласхоорондын нэгэдэлэй вице-президент И. Поч (ВНР) ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө хэлэбэ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой конгрессто хабаадагшадта эльгээһэн амаршалга дотор манай эмхиин ажал ябуулгада, тэрэнэй һайн һайхан, ёһотойл түүхэтэ уг зорилгодо үгтэһэн үндэр сэгнэлтэ бултанаймнай зүрхэ сэдьхэлые хүдэлгэбэ.

БЭЕЭ ДААНХАЙ БАЙДАЛАЙ ҮДЭРЫЕ ТЭМДЭГЛЭБЭ

ДЕЛИ. Делиин болон Индиин бусад городуудай үйлсэ гудамжанууд тугууд болон транспарантнуудаар, баглаа сэсэгүүдээр шамаглан гоёогдобо. Национальна һайндэрөө — Бэеэ даанхай байдалай үдэрые энэдхэг арад баярай оршон байдалда тэмдэглэбэ. 39 жэлэй саада тээ түрүүшынхиеэ Индиин Гүрэнэй гурбан үнгэтэй тугай намилзуулагдаһан түүхэтэ Улаан фортын дэргэдэ митинг болобо.

Индиин Премьер-Министр Раджив Ганди сугларагшадта хандажа үгэ хэлэхэдээ, бэеэ даанхай байдалай 40 жэл соо республика экономическа талаараа хүсэтэй гүрэн болоо гээд тэмдэглэбэ. Бэелүүлэгдэһэн хэмжээ ябуулгануудай эсэстэ оронойи олон түмэн ажалшадай һуудал байдал һайжараа. Гэбэшье дэбжэлтын замаар Индиин саашадаа дабшахадань, дотоодын хархис хүсэнүүд һаалта хэнэ, орон дотор хёмороо зүришэлдөө үүсхэнэ. Нэгэдэлээ бэхижүүлхэ хэрэгтэй гээд Р. Ганди энэдхэг арадые уряалаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо С. Б. Татлиев түрүүтэй совет олониитын делегаци һайндэртэ хабаадалсаа.

НАДЖИБАЙ ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ

КАБУЛ. США түрүүтэй империалис хүсэнүүд болон нютагай хархис этэгээдүүд Афганистанай Демократическа Республикын дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсалгаяа үргэлжэлүүлһээр гэжэ НДПА-гай ЦК-гай Генеральна секретарь Наджиб мэдүүлбэ. Пактия провинциин захиргаанай түб — Гаррез хотодо болоһон митинг дээрэ тэрэ үгэ хэлэхэдээ, ДРА-да эсэргүү соносхогдоогүй дайн байлдаанай үргэлжэлүүлэгдэжэ байха үедэ пуштунска угсаатадтай хамта ажалшад республика руу нэбтэрэн ороһон душман бандануудай харата ябуулгануудые зайсуулан сараха ёһотой гэжэ уряалаа. Арад зондоо зүрюу харша контрреволюционно ажал ябуулгада элсүүлэн хабаадуулагдаһан Эсэгэ оронойнгоо хүн зонтой эдэбхитэй хөөрэлдөө хэхыень Афганистанай хүтэлбэрилэгшэ энэ провинцида ажаһуудаг угсаатадай, арад үндэһэтэдэй аха заханарые, вождьнуудые уряалба.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой Владивостогто хэлэһэн үгэ соо найруулагдаһан шэнэ совет эб найрамдалта үүсхэлнүүдые Наджиб үндэрөөр сэгнэһэн байгаа.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

ШЭНЭ ТУХЕЭРЭЛГЭНҮҮД

Эрдэм, техникын дэбжэлтын туйлалтануудые, мүнөө үеын бүтээсэ ехэтэй оньһон болон автомат түхеэрэлгэнүүдые үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ тухай партиин XXVII съездын шиидхэбэри мүнөөнэй гол эрилтэнүүдэй нэгэн юм. Партиин шиидхэбэринүүдые хэрэг дээрээ бэелүүлхын тула байгша оной хоёрдохи кварталһаа эхилжэ, Гусиноозерскын тоһоной гол болон хүдөөгэй заводуудта шэнэ оньһон түхеэрэлгэнүүд тодхогдоно. Эдэ заводуудай цехүүд болон байшангуудта капитальна заһабарилга тусхай түсэбэй ёһоор хэгдэнэ.

Гусиноозерскын тоһоной гол заводто «ВДП-600» түхэлэй 3 томо ванна һаяхан хабсаргагдаба. Тэдэнэй ашаглагдажа эхилхэдэ, эндэ нэгэ халаанай туршада 2,5 тонно зөөхэй, творог бэлдэгдэдэг болохо. Үшөө шэнэ 3 сепаратор тодхогдон табигдаба. Һүөөр, һүнэй зүйлнүүдээр гүйсэд гэхээр хангагдадаггүй гусиноозерскынхид эдэ түхеэрэлгэнүүдэй дүүрэн хүсэндөө ороходо, һүнэй продуктнуудые үйлэдбэрилгын дээшэлһэнэй ашаар хангалгашье һайжарха бээ гэжэ хүлеэнэ.

Юрөөгэй, Ноёхоной тоһоной заводуудта мүн лэ шэнэ сепараторнууд тодхогдоо. Эдэ бүхы хэмжээ ябуулганууд һүнэй продуктнуудай шанар һайжаруулха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэдэ нэмэлтэ арга боложо үгэхэ юм.

С. ДАМДИНОВ,
манай штатнабэшэ корр.

МҮНӨӨНЭЙ ЁҺО ГУРИМААР

Баргажанай Адагай леспромхозой соёлой байшан соо шэнэ ёһо заншал мүндэлбэ. Ушарынь гэхэдэ, леспромхозой хүдэлмэришэд Лебедевтэн болон Сороковиковтоной бүлэнүүдтэ түрэһэн түрүүшын хүбүүдтэ нэрэ үгэлгын ёһо гурим баяр ёһололой оршондо үнгэргэгдэбэ.

Любовь Петровна Александр Степанович Лебедевтэн хүбүүндээ Дима, Ирина Михайловна Павел Борисович Сороковиковтон хүбүүндээ Саша гэжэ нэрэ үгэһэнөө суглаарагшадта мэдүүлбэ. Үхибүүдтэй боложо, нэрэ үгэһэн баяраарнь поссоведэй түрүүлэгшэ И. И. Богатых, поссоведэй секретарь П. К. Петрова гэгшэд залуу түрэлхидые халуунаар амаршалжа, хүүгэдэй түрэһэн тухай гэршэлэлгэ барюулаа.

Энэ шэнэ ёһо гуримда тэдэнэй түрэл гаралынь уригдаа. Тэдэнэр залуу түрэлхидтэ бэлэг барижа, үреэлнүүдээ хэлэһэн, халуунаар амаршалһан байна. Баяр ёһололой удаа залуу эсэгэ болон эжынэрэй, хүгшэн эжы болон үбгэн абанарай дунда шог зугаата конкурснууд, нааданууд үнгэргэгдөө.

А. КОЗУЛИН.

УЛААН ТУГ БАРЮУЛАГДАБА

Хэжэнгын хэлхеэ холбооной районно узелэй коллектив байгша оной хоёрдохи кварталай социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр республика соогоо түрүү һуури эзэлһэн юм. Энэ ушарта зарлагдаһан суглаан һаяхан боложо, республикын хэлхеэ холбооной үйлэдбэриин-техническэ управлениин болон хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой дамжуулгын Улаан туг баяр ёһололой оршон байдалда хэжэнгынхидтэ барюулагдаба. Буряадай АССР-эй хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ К. Ж. Дондубон дамжуулгын Улаан туг барюулжа, амаршалгын халуун үгэнүүдые хэлээ. Тус суглаанда хабаадалсаһан партиин Хэжэнгын райкомой секретарь В. М. Алексеева нютагайнгаа хэлхеэ холбоошодые амаршалһан байна.

В. БАДАРАЕВА.

ЭМ ДОМТО УРГАМАЛНУУД

Прибайкалиин коопзверопромхозой коллектив байгша оной эхинһээ бэлэдхэлэй-олзоборилгын 130,9 мянган түхэригэй хүдэлмэри хэхэ даабаритай юм. Һүүлэй үеын мэдээгээр энэ даабарияа 13,6 мянган түхэригөөр үлүүлэн дүүргэбэ. Тиихэдэ продукци худалдаха түсэбөө 5,3 мянган түхэригөөр үлүүлбэ. Ангай арһа гүрэндэ тушааха даабарияа аяар хоёр дахин үлүүлэн дүүргэбэ гэжэ онсо тэмдэглэмээр. Эм домто ургамалнуудые бэлэдхэхэ хахад жэлэйнгээ түсэбые 745 килограммаар мүн лэ үлүүлэн дүүргээ.

Коопзверопромхозой энэ ехэ амжалтада штатна ангуушадай болон ан үсхэбэрилэгшэдэй оруулһан хубита горитойхон юм. Илангаяа ангуушан Н. Г. Шангин, В. И. Арапов, О. И. Чернов, ан үсхэбэрилэгшэд Т. В. Приходько, Л. А. Спирина болон бусад үндэр үрэ дүнгүүдые харуулһан байна.

А. ФАРФУТДИНОВ.

ОЛОНДО ҺАЙШААГДАНА

«Оронго» гэжэ Буряадай фольклорно ансамблиин коллектив байгша оной майн 8-һаа 12 болотор Москвада үнгэргэгдэһэн арадай творчествын 2-дохи Бүхэсоюзна фестивальда хабаадаһан юм.

— Москва хото майн 8-най һүни самолёдоор ерээд, үглөөдэрынь ендэр дээрэ дуу хатараа зэдэлүүлжэ, суглаарагшадай зүгһөө һайшаал, магтаалда хүртөө бэлэйбди. СССР-эй ВДНХ-гай павильоной Эхэ ороноймнай олон яһатан хаа хаанаһаа эндэ суглараһан байгаа. Илангаяа Дагестанай, Костромагай ансамбльнууд ехэ һонирхолтой концерт табижа, олондо һайшаагдаа һэн. Фестивалиин үедэ аха дүү арадуудай түлөөлэгшэдтэй танилсажа, бэлэг сэлэгүүдээ үгэлсөө һэмди. Бүхы хүнүүдтэ манай ёохор нааданай һонирхогдоһониинь һайн бэлэй. Мүн эндэ Аргентинын, Голландиин, Экзадорой журналистнуудтай уулзажа, үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдөө һэмди, — гээд «Оронго» ансамблиин уран һайханай хүтэлбэрилэгшэ Софья Содномовна Содномова хөөрэнэ.

«Оронго» ансамбль 1976 ондо эмхидхэгдэһэн юм. Тэрэ гэһэнһээ уламжалан ансамблиин коллектив СССР-эй композиторнуудай Союзай дипломоор, Бүхэроссин хоровой бүлгэмэй Хүндэлэлэй грамотаар, бэшэшье олон тоото грамота, дипломуудаар шагнагдаһан байха юм.

— Манай ансамбль 21 хүнһөө бүридэнэ. Коллектив эбтэй эетэй. Ябаагүй газарнай байхагүй. Мүнөө Агууехэ Октябриин революциин 70 жэлэй ойдо бүхы шадалаараа бэлдэжэ байнабди, — гээд ансамблиин концертмейстер Светлана Гармаева маанадтай уулзахадаа хөөрөө һэн.

Мүнөө тус ансамблиин гэшүүд районойнгоо ажахынуудаар ябажа, үбһэ, таряа хуряажа байһан звено, бригадануудта хүрэжэ, һайн программатай концерт, наадаяа дэлгэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ансамблиин үнинэй гэшүүд Лубсан-Ханда Бадмаева, уран һайханай хүтэлбэрилэгшэ Софья Содномова.

С. БАЛДУЕВАЙ фототекст.

ХУУШАН ХЭБЭЭРЭЭ БАЙХА

Август һарын түрүүшын хахад һарада дулаахан, хуурай сагай уларилай тогтобол, хоёрдохи арбан хоногой һүүл багта Баруун Сибириин баруун хойто зүгһөө хүйтэн агаар буужа, үдэрэй дулаан 20—25 градус хүрэтэр бууба. Энэмнай урда жэлнүүдэйхидэ орходоо, 2 градусаар һэрюун болоно. Тиихэдэ һүниндөө 3—8 градус дулаан, баруун урда зүгэй нютагуудта 1 градус хүйтэн уларил үзэгдэбэ.

Республикымнай зарим нютагуудта аадар бороо адхараад абаба. 5—15 миллиметр шиниг нойтон ороо гэхэ гү, али һарын шиниг нойтоной нормын 20—25 процентнь болоно. Июлиин хуушаар, мүн август һарын түрүүшын арбан хоногуудта хура бороогой ороогүй һэн тула ургаса гандажа эхилһэн байна.

Һаяын үдэрнүүдтэ сагай уларил ехээр хубилхагүй. Удаадахи гурбан үдэртэ уларил ямар байхаб гэбэл: бүрхэжэ, сэлмэжэ байха, шиниг нойтон ехээр орохогүй, баруун тээһээ секундын 5—10 метр хүсэтэйгөөр һалхилха, һүниндөө һалхин һуладаха, үдэртөө 17—22, һүниндөө 4—9 градус дулаан болохоор хүлеэгдэнэ.

В. БРЮХАНОВА,
Улаан-Үдын гидрометобсерваториин таһагые даагша.

Хаана, юун болохоб?

◆ «Локомотив» бүлгэмэй стадион дээрэ СССР-эй Агаарай Флодой үдэртэ зорюулагдаһан мүрысөөнүүд футболоор үнгэргэгдэхэ болоно. Мүрысөөндэ Зүүн Сибириин граждан авиациин физкультурын коллективүүд хабаадалсана. Мүрысөөн үдэрэй 12-һоо эхилхэ юм.

◆ Сокол поселогто үдэрэй 11 часһаа Агаарай Флодой һайндэртэ зорюулагдаһан соёлой-спортивна хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдэхөөр хараалагданхай.

◆ Ажалай Улаан тугай ордента авиационно заводой «Забайкалец» стадион дээрэ СССР-эй Агаарай Флодой үдэртэ зорюулагдаһан һайндэрэй ехэ программа дурадхагдана. Бүхы хэмжээ ябуулганууд үдэрэй 12 часһаа эхилхэ юм.

◆ Комсомолой арал дээрэ прибор-бүтээлгын нэгэдэлэй бии болгогдоһоор 25 жэлэй ойдо зорюулагдаһан һайндэрэй мүрысөөнүүд үнгэргэгдэхэ, концерт, наадан эмхидхэгдэхээр хараалагдана.

◆ «Спартак» бүлгэмэй стадион дээрэ хэлхеэ холбооной болон Буравтодорой управлениин коллективүүд ГТО-гой комплексын программаар мүрысөөнүүдые үнгэргэхэ юм.

◆ Улаан-Үдэ хотын ажалшадай амардаг, сэнгэдэг парк соо «Наш телефон 01» гэһэн уряа доро түймэр сарагшадай үдэр үнгэргэгдэнэ. Үдэрэй 11 часһаа эхилхэ программадань олон тоото хэмжээ ябуулганууд хараалагдана.

◆ Аяншалга болон экскурсиин Улаан-Үдын бюрогой хүдэлмэрилэгшэд олон тоото һонирхолтой аяншалгануудые дурадхана. Аяншалгада хабаадагшад Байгалай прибой, Сурхайта Нуурай эрьедэ ошожо, амарха, сэнгэхэ болоно. Москва, Химки, Благовещенск, Шэтэ хотонуудһаа ерэһэн бүлэг аяншалагшад амарха, сэнгэхээ ошонхой. Теплоходоор сэнгэхэ дуратайшуул Новоселенгинск ошожо, декабристнуудай музей хараха юм. Аяншалгада авиационно заводой, «Пригородный» совхозой бүлэг хүдэлмэрилэгшэд хабаадана. Ленинградай, «Тулана» нэгэдэлэй хэдэн бүлэг аяншалагшад этнографическа музей хүрэхэ, хотын түүхэтэ газарнуудтай танилсаха юм.

ХЯАГТЫН УРАН ҺАЙХАНАЙ-ХҮГЖЭМЭЙ УЧИЛИЩИ

1986—1987 онуудай һуралсалай жэлдэ хоёрдохи бүлэг һурагшадые удаадахи отделенинүүдтээ абахань:

Хүгжэмэй отделенидэ арадай инструментнүүд (баян, аккордеон, домра, чанза) дээрэ наададаг хүгжэмшэн, хоорые хүтэлбэрилдэг дирижёр болохоор. Үдэрэй һуралсал, нэгэдэхи курс, һуралсалай болзор 4 жэл.

Уран зурагай отделенидэ (үдэрэй һуралсал, нэгэдэхи курс) уран шэмэглэгшын мэргэжэл шудалхаар. Һуралсалай болзор 4 жэл, уран зурагай училищиин программаар һуралсал эрхилэгдэхэ ёһотой.

Клубна отделенидэ (үдэрэй һуралсал, нэгэдэхи курс) соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулдаг эмхидхэгшэ болохоор. Һуралсалай болзор 3 жэл.

Дээрэ дурдагдаһан мэргэжэлнүүдые шудалхаяа 8—11 классуудые дүүргэгшэд уригдана. Училищида орохо дуратайшуул удаадахи шалгалтануудые тушааха:

Арадай инструментнүүдэй отделенидэ — шэлэһэн инструмент дээрээ хүгжэмтэ зохёол гүйсэдхэхэ, хүгжэмдэ һонороо шалгуулха.

Хоорой дирижер болохо гэбэл, дуу дуулаха шадабарияа харуулха, хүгжэмдэ һонороо шалгуулха.

Уран зурагай отделенидэ орохо дуратайшуул зураг зураха, зурагай үнгэ, будагай тааралдалые хэр мэдэхэ байһанаа шалгуулха ёһотой.

Соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулдаг эмхидхэлшэ, болохо дуратайшуул прозоор бэшэгдэһэн зохёол, басни уншаха, клубта үнгэргэгдэһэн үдэшэ гү, али ямар нэгэн зүжэг, кинофильм тухай һанамжала хэлэхэ ёһотой.

8 класс дүүргэгшэд ород хэлээр диктант бэшэхэ, ород хэлээр ба литератураар (сээжээр) шалгалта бариха болоно.

10—11-дэхи классуудые дүүргэгшэд СССР-эй түүхэ, литература (сочинени бэшэхэ) хоёроор шалгалта бариха ёһотой.

Дунда һургуулияа имагтал 4 ба 5 сэгнэлтэнүүдтэйгээр дүүргэһэн залуушуул гансал мэргэжэлээрээ шалгалта тушааха байна.

Хоёрдохи бүлэг һурагшадай оролтын шалгалтанууд августын 25-һаа эхилхэ.

Һуралсал хэһэн тухай документнүүд (буулгабаринууд хэрэггүй) мэдүүлгэ. 286-дахи түхэлэй медсправка, 3×4 см. хэмжүүртэй 4 фото-зураг, ажаһуудаг газарһаань, түрэлхидэйнгөө хүдэлдэг газарһаа (хэды шэнээн салинтайень тэмдэглэһэн) справканууд, характеристикэ, соёлой таһагуудһаа, ажахынуудһаа, предприятинуудһаа гү, али һургуулиһаа үгтэһэн зууршалга — эдэ мэтые бултыень хожомдуулангүй, августын 20 болотор удаадахи адресаар эльгээжэ болоно: 671830 Хяагта хото, Назимовай үйлсэ, 7, хүгжэмэй училищи, шалгалтын комиссиин харюусалгата секретарьта.

Училищиин телефонууд: директорэй — 91-2-94, директорэй орлогшын — 91-1-84, шалгалтын комиссиин харюусалгата секретариин—91-1-85.

ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

1986 оной августын 10-да үнгэргэгдэһэн «Спортлотонуудай» 32-дохи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо.

«45-һаа 6-ень тааха спортлото»: 636.019 билет ороо. Зургаан номер хэншье таабагүй, табан номер (35 карточка) таагшад — 1.090 түхэриг, дүрбэн номер (1.696 карточка) тааһан хүнүүд — 33 түхэриг, гурбан номер (32.715 карточка) таагшад 3 түхэриг абаха байна.

«36-һаа 5-ень тааха спортлото»: 5.312.407 билет ороо. Табан номер (142 карточка) тааһан хүнүүд — 2.294 түхэриг, дүрбэн номер (9.146 карточка) таагшад — 54 түхэриг, гурбан номер (154.800 карточка) тааһан хүнүүд 5 түхэриг абаха.

32-дохи тиражай биледүүдээр, 23-һаа 32-дохи тираж хүрэтэр хабаадаһан 10 тиражай биледүүдээр шүүбэринүүд августын 25-һаа сентябриин 25 болотор түлэгдэхэ.

(ТАСС).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. КПСС-эй ЦК-гай Политбюродо. «Тэжээл бэлэдхэлгэ: дүнгүүдые согсолхо хаһа»—мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. «КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. «Улаан-Үдын авиационно заводто»—мэдээсэлнүүдэй суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаһанда. Партийна ажабайдал: хүдэлмэриин онол арга. «Туршалга» — статья. «Һуралсал ажал хүдэлмэридэ туһална» — М. Романовай корреспонденци. «Кустовой зүблөөн»—П. Натеевай мэдээсэл. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда. Őрод түрүүшын революциин 80 жэлэй ойдо. «Арад зоной хэрэгые хамгаалагша» — Ю. Песиковэй очерк.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Республикын нютаг нютагай һонин. Шог ёгто долгиндо. Телевидениин долоон хоногой программа. Соносхолнууд, мэдээсэлнүүд.

ТЕЛЕВИДЕНИ

(Августын 17-һоо—24 хүрэтэр)

ВОСКРЕСЕНИ, 17
СССР-эй АГААРАЙ ФЛОДОЙ ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Время. 9.45—Ритмическэ гимнастика. 10.15—Баримтата фильм. 10.25—«Спортлотогой» 33-дахи тираж. 10.35—«Будильник». 11.05—«Советскэ Союзда алба хэнэб!» 12.05—«Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 12.35—Аяншалагшадай клуб. 13.35—«Хүгжэмтэ киоск». 14.05—«Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.05—«Жизнь на земле» — 13 серитэй баримтата фильм. 9-дэхи сери. «Появление млекопитающих». 16.00—Баскетболоор дэлхэйн чемпионат. Эхэнэрнүүд. 16.40—«Поэзи». Василий Федоров. 17.55—Мүнөөдэр — СССР-эй Агаарай Флодой үдэр. Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй Главнокомандалагша, СССР-эй оборонын министрэй орлогшо, Советскэ Союзай хоёр дахин Герой, авиациин маршал А. Н. Ефимов үгэ хэлэхэ. 18.25—«Булта зон циркдэ дуратай». 18.35—Баримтата фильм. 18.40—Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.20—Мультфильм. 20.10—«Груня Корнакова»—уран һайханай фильм. 22.00—Время. 22.35—«Опереттэ, опереттэ». 23.55—Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Зарядкада зогсогты!» 9.20—«Ты должен жить» — уран һайханай фильм. 10.40—«Ород хэлэн». 11.10—Е. Рахмадиев. Хүгжэм. 12.00—«Арбан хоёрдохи дабхар». «Эб найрамдал ба залуушуул» гэһэн дамжуулгын хабсаргалта. 13.50—Ленинградай телевидениин программа. 15.20—«Талант» — 4 серитэй уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 16.30 —

ПОНЕДЕЛЬНИК, 18.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Время. 9.50—Мультфильмнүүд. 10.20—Баримтата фильм. 11.10—«Верные друзья» — кинокомеди. 12.50—Шэнэ һонин. (12.55 хүрэтэр). 15.30—Шэнэ һонин. 15.50—Баримтата фильмүүд. 16.35—Фортепианна хүгжэмэй концерт. 17.10—СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент, СССР-эй АН-ай Сибириин отделениин Элшэ хүсэнэй институдай директор Ю. Н. Руденкэтэй һурагшад уулзаха. Улаан-Үдэ. 17.55—«Зүүн Сибирь» — киножурнал. 18.05—«Байгал» — мэдээсэлэй программа. Москва. 18.25—Спортын уһанай зүйлнүүдээр дэлхэйн чемпионат. Тамаралга. 18.55—Баскетболоор дэлхэйн чемпионат. Эхэнэрнүүд. 19.35—«Алас Дурна хизаар». — киножурнал. 19.45—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00—Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 20.10—Печерын нүүрһэнэй уурхайн шиидхэгдээгүй асуудалнууд. 20.40—«Братья Карамазовы» — уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. 20.00—«Время». 22.35—Баруун Германиин тагнуулай агентые элишэлһэн тухай. 22.35—Баримтата фильм. 23.45—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20—Баримтата фильмүүд. 9.30—«Личные счеты»—уран һайханай фильм. 10.50—Агропромдо зорюулагдаһан машинанууд. 11.20—«Ирма Сохадзе дуулаха». 11.45—«Хүхюун стартнууд». 12.30—«Ород хэлэн». 13.00—«Каникулы на Пустынной улице»—үхибүүдтэ фильм. (Венгри). 14.10—Шэнэ һонин. 14.15—Коми АССР-эй телевидениин

ВТОРНИК, 19

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Время. 9.45—Мультфильмнүүд. 10.15—«Струны сердца». Фильм-концерт. 10.40—«Братья Карамазовы» — уран һайханай фильм. (1-дэхи сери). 12.00—Шэнэ һонин. (12.05 хүрэтэр). 15.30—Шэнэ һонин. 15.45—«Сибирь болон Алас-Дурна хизаараар». 16.35—«Отелло» — «Афганистан соогуур». — — уран һайханай фильм. 18.20 кино-шэнжэлэл. Улаан-Үдэ, «Байгал» — мэдээсэлэй программа. Москва. 19.15—Спортын уһанай зүйлнүүдээр дэлхэйн чемпионат. Тамаралга. 19.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». Улаан-Үдэ. 20.00—«Зүүн Сибирь» — киножурнал. 20.10—«Байгалай үмэнэхи газар дээрэ». Москва. 20.50—«Братья Карамазовы»— уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 22.00—Время. 22.35—Шатараар дэлхэйн чемпионат. 22.45—Телеочерк. 23.05—«Уран зохёолой альманах». 00.20—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20—Украин хүгжэмэй концерт. 9.50—«В боях за Молдавию» — баримтата фильм. 10.20—«Будильник». 10.50—«Һурагшадта физиологи болон ариг сэбэр тухай». 11.20—Фортепианна хүгжэмэй концерт. 11.50—«Шатарай һургуули». 12.20—«Завещание старого мастера»—үхибүүдтэ 4 серитэй уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. 13.25—Баримтата фильм. 13.55—Француз хэлэн. 14.25—Ород арадай инструментнүүдэй концерт. 14.45—Шэнэ һонин. 14.50—Залуушуулда зорюулагдаһан дамжуулга. 18.50—Афганистанай дуунууд. Улаан-Үдэ.

СРЕДА, 20

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Время. 9.45—«Аяншалагшадай клуб». 10,45—«Братья Карамазовы» — уран һайханай фильм, 2-дохи сери. 11.55—Шэнэ һонин (12.00 хүрэтэр). 15.30—Шэнэ һонин. 15.50—Баримтата фильм, 16.30—Вьетнамай социалис республикын артистнуудай концерт. 16.50—«Что там, за поворотом» — уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. 17.55—«Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ». Улаан-Үдэ. 18.25—«Байгал» — мэдээсэлэй программа. Москва. 18.45—«Манай саад». 19.15—Спортын уһанай зүйлнүүдээр дэлхэйн чемпионат. 19.45—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20,00—«Эб найрамдал ба залуушуул». 20.35—«Алкоголь и женщина» — эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 20.45—«Братья Карамазовы» —уран һайханай фильм. 3-дахи сери. 22.00—Время. 22.35—«Хүн тухай анхарал оролдолго». 23.35—«Совет спорт» — тележурнал. 23.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 24,00—«Директор театра» —фильм-концерт.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9 20—«Вторая первая дама»—уран һайханай фильм. 10.30—Баримтата фильм. 10.50—«Лошарик» — зүжэг. 11.35—«Квартира соохи гэр». 12.15—«Ургасын һайндэртэ». Концерт. 12.55—«Завещание старого мастера» — 4 серитэй уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 14.00—Немец хэлэн. 14.30—

ЧЕТВЕРГ, 21

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Время. 9.45—«Ан амитадай аймагта». 10,45—«Эдиршүүлэй уран бэлиг». 11.15—«Братья Карамазовы»—уран һайханай фильм. 3-дахи сери. 12.25—Шэнэ һонин (12.30 хүрэтэр). 15.30—Шэнэ һонин. 15.50—Баримтата фильмүүд. 16.40—«Бултанда зорюулагдаһан стадион». 17.10—«Что там, за поворотом»—уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 18.15—«...16 хүрэтэр ба тэрээнһээ дээшэ наһатайшуулда». 19.00—Спортын уһанай зүйлнүүдээр дэлхэйн чемпионат. Улаан-Үдэ. 19.30—«Байгал»—мэдээсэлэй программа. Москва. 19.45—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00—СССР-эй Нефтиин болон газай промышленностиин предприятинуудай барилгын министерствын дүй дүршэл тухай. 20.35—Футболоор нүхэд ёһоной уласхоорондын уулзалга. Швециин ба СССР-эй суглуулагдамал командань. 22.00—Время, 22.35—Шатараар дэлхэйн чемпионат. 22.45—Уран зохёолшо Д. Пикулиин дэ айлшаар. 23,45—«Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика, 9,20—«Чрезвычайные обстоятельства» —уран һайханай фильм. 10.35—Гол мүрэнэй флот тухай баримтата фильмүүд. 10.55—Испан хэлэн, 11.25—Мультфильм. 11.35—«Француз альбом» —хүгжэмэй — уран шүлэгэй найруулга. 12.20—«Завещание старого мастера» — 4 серитэй уран һайханай фильм. 3-дахи сери. 13.25—«Арадай аялга дуунууд». 13.40—«Шестой»—уран

ПЯТНИЦА, 22

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Время. 9.45—«Балалайкын абяан зэдэлнэ». 10.10—«Дымка»—уран һайханай фильм. 11.20—«Эб найрамдал ба залуушуул». 11.55—Баримтата фильм. 12.20—Шэнэ һонин. (12.25 хүрэтэр). 15.30—Шэнэ һонин. 15.45—Баримтата фильмүүд. 16.35—Коми АССР-эй Гүрэнэй дуу, хатарай ансамблиин концерт. 17.25—«Ород хэлэн». 17.55—«Тайна Карпатского замка» — уран һайханай фильм. (Чехословаки). 19.15—Спортын уһанай зүйлнүүдээр дэлхэйн чемпионат. 19.45—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». Улаан-Үдэ. 20.00—«Хүдөөгэй хүнүүдэй ажал хэрэгүүд» (буряадаар). 20.15—«Байгал»—мэдээсэлэй программа. Москва. 20.45—«Хүгжэм ба бидэ»—Хүгжэмэй-публистическэ дамжуулга. 22.00—Время. 22.35—«Рецепт ее молодости»—уран һайханай фильм. 00.05—Р. Щедрин. «Хүхюун частушканууд». 00.15—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 00.30—Спортын уһанай зүйлнүүдээр дэлхэйн чемпионат.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20—Баримтата фильм. 9.50—«Багшада—хүгжэмэй хэшээл». 11.50—«...16 хүрэтэр ба тэрээнһээ дээшэ наһатайшуулда». 12.35—«Завещание старого мастера»—4 серитэй уран һайханай фильм. 4-дэхи сери. 13.40—Англи хэлэн. 14.10—«Дисциплина — прежде всего» — баримтата фильм. 14.30—М. Глинкын романснууд. 14.55—Шэнэ һонин. Улаан-Үдэ. 18.10—«Номой далай руу аяншалга». Эрдэм ухаанай болон соёлой гайхамшагта ажал ябуулагшад тухай номууд.

СУББОТО, 23

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Время. 9.45—«Юун дээрэһээ, юундэ»—үхибүүдтэ дамжуулга. 10.15—«Дээдэ һургуули: шэнэдхэн хубилгалгын асуудалнууд». 10.45—Мультфильм. 11.05—«Элүүр энхэ байлга». 11.50—Сэрэгэй флотилинуудай ветерануудай уулзалга. 13.10—Спортын уһанай зүйлнүүдээр дэлхэйн чемпионат. 13.40—«Харгын аюулгүй байдалые сахиха». 14.10—Москвада розничнο худалдаа наймаа хүгжөөлгын асуудалнууд тухай». 14.40—Мультфильм. 14.50—«Ургамалай аймаг». 15.35—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 15.50—Баримтата фильм. 16.30—Румыниин национальна һайндэртэ—Сүлөөрэлгын үдэртэ». Румыниин Социалис Республикын телевидениин программа. 17.30—«Үе саг ба өөр тухайгаа». Поэтическэ антологи. И. Уткин. 17.45—Спортын уһанай зүйлнүүдээр дэлхэйн чемпионат. 18.15—«Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 19.20—Мультфильм. 19.40—Телевизор харагшадай асуудалнуудта академик В. Г. Афанасьев харюусаха. 20.10—«Неизвестный Чаплин»—3 серитэй уран һайханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи сери. 22.00—Время. 22.35—Шатараар дэлхэйн чемпионат. 22.45—«Субботын үдэшэлэн». 24.00—Гадаадын эстрадын артистнуудай концерт.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20—Баримтата фильм. 9.30—Ритмическэ гимнастика. 10.15—«Багшада—хүгжэмэй хэшээл». 11.20—«Манай саад». 11.50—«Үглөөнэй почто»—хүгжэмтэ дамжуулга. 12.20—«Дэлхэйн соёлой шэлэгдэмэл хуудаһанууд». 13.05—ЧССР-һээ хүгжэмтэ дамжуулга. 13.55—«Остаюсь с тобой»—уран һайханай фильм. (Румыни). 15.00—«Газар дээрэ, огторгойдо, далай дээрэ». 15.30—«Талант»

ВОСКРЕСЕНИ, 24

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Время. 9.45—Ритмическэ гимнастика. 10.15—Баримтата фильм. 10.25—«Спортлотогой» 34-дэхи тираж. 10.35—«Будильник». 11.05—«Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.05—«Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 12.35—«Аяншалагшадай клуб». 13.35—«Хүгжэмтэ киоск». 14.05—«Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.05—Хүүгэдэй энеэдэ наадаһай «Ералаш» киножурнал. 15.15—«Жизнь на земле» — 13 серитэй баримтата фильм.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34-05, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-6 4-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21. 2-57-63, информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие—2-35-95, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Го… ственного комитета Бурятской А… делам издательств, полиграфии… ной торговли г. Улан-Удэ ул. Лен… Н-03589. Заказ № 190. Индекс…